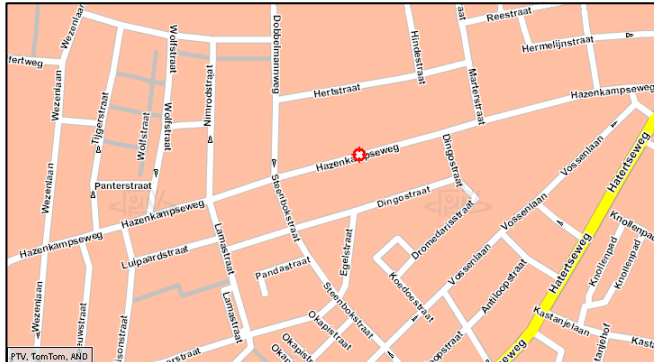

Tussen Sint Annastraat en Wezenlaan.

De haas (*Lepus europaeus*), ook wel Europese haas genoemd om onderscheid te maken met andere hazensoorten, is een zoogdier, dat net als onder andere het konijn tot de orde der haasachtigen (*Lagomorpha*) behoort. De haas komt algemeen voor op de open gras- en landbouwgebieden van Europa en aangrenzende delen van Azië.

Bewoners

Het snoep en bloemenkeetje aan het begin van Hazenkampseweg-Hatertseweg was jarenlang een ideaal adres voor de bezoekers aan het toenmalige Canisius Ziekenhuis.

In de jaren negentig is het afgebroken omdat na de afbraak van het ziekenhuis belangrijke klandizie moest missen.

Foto 1960 met nog het woonhuis en garage werkplaats met benzinepomp aan de straat.

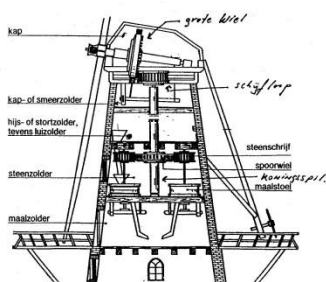
Zaadhandel De Annamolen

HET "GAANDE WERK" VAN DE ANNAMOLEN 4

In de vorige stukjes over de Annamolen is vooral stilgestaan bij wat er aan de buitenkant van de molen zoal te zien is. Vandaag iets meer over wat er van binnen te zien is als de molen draait en er meel gemalen wordt. Vandaag dus een wat technisch verhaal.

De stellingmolen,
de korenmolen die we vaak in de steden zien

In de molenaarswereld wordt het geheel van draaiende delen waarmee de maalstenen aangedreven worden het 'gaande werk' genoemd. Op het plaatje is te zien dat de

wieken door een as gestoken zijn. Om die as is met wiggen een groot wiel geklemd. Draaien de wieken dan draait de as met het grote wiel mee. Aan de buitenkant van het grote wiel zitten allemaal 'kammen'. Van de kap tot de steenzolder loopt er van boven naar beneden een grote houten spil. Omdat dit de spil is waar alles om draait wordt hij wel de 'koningsspil' genoemd. Rondom deze koningsspil zitten allerlei wielen geklemd. Helemaal bovenaan in de kap is rondom de koningsspil de 'schijffloep' geklemd. De 'kammen' van het grote wiel passen precies tussen de 'staven' van de schijffloep. Draait het grote wiel dan wordt de schijffloep meegenomen en gaat dus ook de koningsspil draaien. Aan de onderkant zit rondom de 'koningsspil' het 'spoorwiel' geklemd. Dit grote wiel wordt natuurlijk ook in de beweging van de koningsspil meegenomen. En dan zijn we bij de laatste schakel aangekomen: de 'steenschijf'. De steenschijf zit rondom een spil geklemd. De onderkant van die spil zit vast aan de molensteen. Wordt de steenschijf dus meegenomen door het spoorwiel dan draaien de molenstenen en kan er gebeuren waar de molen voor gemaakt is ... malen! De energie die de wind afgeeft aan de wieken is dus, via allerlei tussenschakels, doorgegeven aan de molenstenen. Op andere soorten molens wordt de windenergie gebruikt om andersoortige machines aan te drijven: een waterrad, zaag-ramen, heipalen om olie uit zaden te slaan etc. Eigenlijk zijn de molens de schone (!) voorgangers van onze hedendaagse fabrieken. Iets voor onze eetcoteams?

Tot slot de beloofde spreekwoorden/gezegden:
Zijn achterste met boter smeren en droog brood eten (te veel uitgeven aan de mode, waardoor te weinig overblijft voor levensonderhoud).
Je kunt beter van de bakker eten dan van de apotheker.

Besluitvorming gemeente

Openbare ruimte ID 0268300000001133

1859 Wegenlegger: Veldweg;

"Veldweg : Loopende bij Sint Anna uit de Hatertsche Straat, langs den azenkamp, en vereenigt zich bij de Goffert met den weg van Malden op Hees" (*Legger B 859*, nr. 57)

"De weg is genoemd naar een stuk bouwland het 'Hazenkampscheveld' en as reeds vóór 1906 onder dezen naam bekend." (Teunissen 1933).

Hoewel de naam Hazenkampsche weg in 1906 door de gemeenteraad was vastgesteld, werd de weg ook daarna nog regelmatig als Hazenkampsche laan aangeduid. Het besluit van B&W d.d. 14 maart 1939 houdt verband met de aanleg van het pleintje (plantsoen) tussen de Hatertseweg en de Hazenkampseweg.

1906 Wijk G.

wijk 11 - Hazenkamp

1906 Raadsbesluit d.d. 27 januari 1906: Hazenkampsche weg;

1924 Raadsbesluit d.d. 9 juli 1924: Hazenkampscheweg;

1938 Besluit B&W d.d. 26 juli 1938: Hazenkampscheweg;

1939 Besluit B&W d.d. 14 maart 1939: Hazenkampscheweg;

Besluit B&W d.d. 5 juli 1939: Burgemeester Steinweg-laan (*gedeelte*)

1947 De naam Hazenkampscheweg is in de loop van 1947 stilzwijgend gewijzigd in Hazenkampseweg.

Het begin van de Hazenkampseweg wordt gekenmerkt door statige huizen, solitair en twee onder één kap. De weg wordt gemarkeerd door een fraaie bomenrij aan beide zijde van de straat. In de jaren 1930 waren de bewoners veelal notabelen en ondernemers/directeuren.

- 1 1968 A.G. Dijkman, Tandarts.
- 2 ?
- 3 1951 Th.F.C. Jansen & H.C.J. Smits.
1951 R. Wierdsma & M. Vogelzang.
1963 H.A. Bollen, journalist.
1968 C.A.J. Terwisse, directeur auto garage.
- 4 1951 C.J.M.H. Kuylaars, directeur SPLENDOR.

Hier is het allemaal begonnen. De eerste fabriek stond in de Van Gentstraat 70-74.

*Splendor
Gloeilampenfabriek St.
Annastraat 198.*

Op 14 november 1919 werd bij akte verleden bij notaris Vermeulen te Nijmegen de Naamloze Vennootschap "Gloeilampenfabriek Nijmegen" geboren. De productie van voornamelijk radio- en huisverlichtingslampen vond plaats in een kleine fabriek gevestigd aan de Van Gentstraat 70-74 in Nijmegen.

De merknaam "SPLENDOR" werd pas in 1926 geïntroduceerd. "SPLENDOR" is latijns voor "schittering". Omdat de merknaam, vooral vanwege de hoogwaardige kwaliteit en een goed prijsbeleid, goed ingeburgerd raakte, besloot men de fabrieksnaam te wijzigen in NV Splendor Gloeilampenfabrieken. De reclamekleur voor SPLENDOR werd oranje.

Ook werd de productie uitgebreid met auto-, rijwiel- en andere miniatuurlampen, bestemd voor binnen- en buitenland. Later, rond 1967,

is het verkoopassortiment uitgebreid met kerstboomlampen en kerstboomsets uit eigen productie en via inkoop zijn daaraan ook fluorcielampen, gasontladingslampen, batterijen en armaturen toegevoegd. Die sterke groei maakte

het noodzakelijk om naar een grotere locatie om te zien. Dankzij een financiële injectie van de toenmalige mededirecteur, de oorspronkelijke margarinefabrikant Anton Jurgens jr., werd in 1928 een nieuwe, moderne fabriek opgezet aan de Sint Annastraat 198 in Nijmegen.

De hoge kwaliteit heeft Splendor ook goed geholpen door de crisisjaren van de 2e wereldoorlog heen te komen. De concurrentie hield de ontwikkelingen bij Splendor goed in de gaten. In die moeilijke periode slaagde Philips er in bij de toenmalige directie, dhr. Van Heiningen (zie foto), voet aan de grond te krijgen. Stapsgewijs ontstond een vorm van samenwerking die na jaren heeft geleid tot overname van een steeds groter gedeelte van het aandelenpakket. Met goedvinden van aandeelhouders werd in 1935 in Londen de Splendor Lamp Company opgericht met een productiecapaciteit van ca. 4 miljoen lampen.

Dhr. C. Kuylaars, opvolger van van Heiningen.

Rond 1960 lag het personeelsbestand op ca. 700 werknemers. Op de laatste dag van 1962 werd nog de 35 miljoenste huisverlichtingslamp geproduceerd. Nog altijd A1 kwaliteit. Om ruimte te scheppen werd aan de Nieuweweg in Wijchen in 1967 een nieuw pand voor magazijn- en expeditie diensten in gebruik genomen, genaamd Interveem. Er werd in die periode gewerkt aan productrenovatie. O.a. werden kerstboomverlichting, batterijen en ook armaturen in het verkooppakket opgenomen – aanvankelijk met veel succes. Efficiency was in die tijd een sleutelwoord.

Sinds 2014 is het gebouw aan de St. Annastraat in gebruik als bedrijfsverzamelgebouw voor MKB bedrijven, aangekocht door een Nijmeegs consortium onder leiding van Marcel Vermeer - Beuningen. Zie tevens www.noviomagus.nl voor uitgebreide informatie.

- 4 1963 N. Bessem, directeur fabriek.
- 5 1951 Chr.L. Jägers.
1968 C.M.A. Kuijpers, bioloog.
1971 A.K.A.M. Schelfhout.
- 6 1968 W.K.G. Weustink, econoom..
- 7 1951 H.J.F. Heijgele
1963 E.H. Möllenkramer.
- 8 1951 G.J. Hofstee & F. van Mourik.
1963 J.G.W. van Velp, sanitair monteur.
- 9 1951 F.J. Nijs, bestuurder Dr. Poelschool.
1963 D.A.G. Draper, koopman & G.H.R Draper, verpleegster & M.A.M. Draper, verpleegster.

Draper van den Broek

Draper van den Broek was een bekende meubelzaak aan de Molenstraat 63 gevestigd naast het Vlaamsegas. Aanvankelijk gestart als tapijt- en beddenzaak werd het assortiment later uitgebreid met meubels.

1957 Straatbeeld uit de jaren vijftig, gezien in de richting van het Keizer Karelplein. Links de winkelpanden van Woninginrichting Draper van den Broek, nu in zijn geheel verbouwd tot appartementen en horeca-gelegenheid. Rechts op de achtergrond de dan nog aanwezige noodwinkels in de Bisschop Hamerstraat.

1981 De met houtenplaten dichtgespijkerde etalage van Meubelzaak Draper van den Broek, als gevolg van de ontruiming van een pand.

- 10 1951 T.H.M. van Lier, inspecteur levensmiddelen fabriek.
1968 V.A.J.M.Kunst, arts.
- 11 1948 G.P. van Meurs, commissionnair in fruit.

1951 A.M. Dijkstra

12 Foto Roos

1963 René Roos, fotograaf.

Het bedrijf heeft in later twee andere eigenaars gekend.

1990 Henk Kooijman en partner.

2010 Ton Leideritz & partner.

12 1968 J.A.H. Keuls, assistent accountant.

13 1951 Ing. W.F.L. Otten, secretaris stichting Oost-Nederlandse Opera.

1963 S.H.R. Visser, afdelingchef & A.E.L. Visser.

14 1951 Jan van de Crommert.

Ook zijn garage aan de Eekhoornstraat 9 is al snel te klein, en de ruimte om auto's te stallen beperkt, Jan moet al snel op zoek naar nieuwe ruimte en vind deze in 1951 op de Hazenkampseweg 14 dacht hij. De familie van de Crommert blijft wel wonen in de Eekhoornstraat 9.

Hazenkampseweg 14. (Foto: Google Maps).

Voor uitbreiding van zijn garage aan de Hazenkampseweg tot aan de Hermelijnstraat wenst de heer J.A. van de Crommert een terrein te kopen voor Hfl 4.862, - waarbij is inbegrepen de kosten voor het bouwrijp maken. Geen uitrit mag echter worden gemaakt voor voertuigen naar de Hermelijnstraat.

Garage Hazenkampseweg

Op beide foto's staat Jan van de Crommert naast zijn zwarte Chevrolet. Hij is de grootste man met scheefstaande donkere hoed, midden voor het witte muurdeel.

Het voorstel om grond te verkopen aan J.A. van de Crommert voor uitbreiding van diens garage aan de Hazenkampseweg naar de Hermelijnstraat, ontlokte nogal discussie in de gemeenteraad die geopend werd door de heer J.D.A. Ophijzen (KVP). Deze had groot bezwaar tegen de bouw van een garage, met kantoor en magazijnen, in een woonwijk. Het voorstel werd aangehouden ter nadere bestudering door B. en W.

15 1951 Dr. W. Roukens, Volkskunde, lector RK Universiteit & directeur Rijksmuseum.

Openluchtmuseum Arnhem

Nederlands Openluchtmuseum

Hoewel na het eind van de oorlog het aantal personeelsleden van ruim 100 naar 58 terugliep, werd in hoofdzaak aan deze opzet

vastgehouden. Veel was sedert 1945 op orde gebracht en weer in opbouw, maar de verwarring door en na de oorlog ontstaan was nog te dichtbij dan dat het museum alweer opgeklaard en tot rust zou zijn.

Op 1 maart 1948 nam dr. Win. Roukens, reeds jaren lang een bekend figuur in de kringen van het verenigingsbestuur en redactie, een dialectoloog en volkskundige uit de school van prof. Schrijnen, het directoraat van het museum over. De jaren van Roukens directoraat, van 1 maart 1948 tot 22 oktober 1956 stonden in het teken van het bouwen: van museumobjecten en dienstgebouwen, maar ook van de organisatievorm van het museumbedrijf. Roukens wilde vooral de wetenschappelijke taak van het museum goed op poten zetten, omdat die onderbelicht was gebleven tot dan toe. Daarom werd het aantal afdelingen uitgebreid: voorlichting werd afgescheiden van de documentatie-afdeling, de prenten kwamen los van de bibliotheek, de bibliotheek van de documentatie

- 16 1951 A.J. Pelser, Hoofd der bijzonder school & A. Pelser & P. Pelser, aannemers.
1963 J.G. Reijers, huisschilder.
1968 E.A.J. Reijers, doktersassistente.

16a 1968 C.J. Reijers & Zn N.V., directeur schilderwerken.

17 1963 J.T.C. Vonk, arts hart- en vaatziekte.

Bij het lezen van het stukje 'herinneringen van een 9-jarig jongetje', waarin gesproken wordt over de Hazenkampseweg no. 15-17, komen bij mij de herinneringen helder boven. Ook ik was 9 jaar en woonde ernaast op nummer 19, toen het drama zich voltrok (volgens mij op 4 oktober 1944).

De huizen werden niet door een afzwaaiër getroffen, maar door een bom met zg. vertraging.

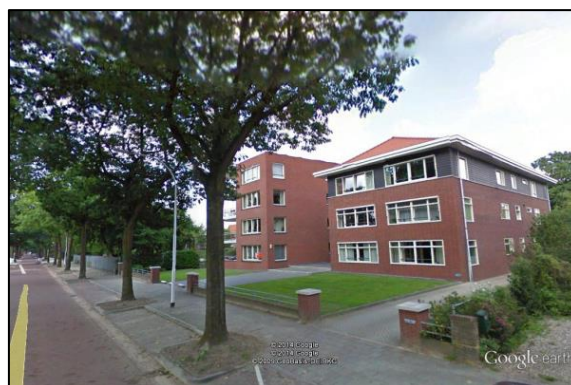
Ik speelde op dat moment met buurtkinderen buiten. Wij zagen deze bom op ons afkomen en ik vluchtte naar huis. De bom viel op nummer 15, boorde zich door het dak, door de granieten vloeren van de badkamer en de keuken en ontplofte in de kelder, waar op dat moment 2 meisjes, nl. de dochter des huizes Wapke Roukens en een evacueetje Marijke Smeets op slag werden gedood en de overige familieleden gewond werden.

Het kozijn van de woonkamer vloog door de luchtdruk in zijn geheel eruit, miste mij op een haar na en stond aan de overkant tegen het hek van dominee Creutzberg op nr. 26, zonder dat de ruiten ervan sneuvelden. Zelf werd ik in mijn gezicht geraakt door rondvliegende scherven, nog steeds kan ik soms een stukje scherf voelen in mijn wang.

- 18 1951 A. Mul.
1963 B.A. Uffink, adjunct commissaris.

Johanneskerk: De PKN Nederlands Hervormde Kerk

Literatuur: Daniëls 1955, 295 –296; algemeen: Fontijn 1996a, 32–33.

2009 Nieuwbouw appartementen op de plaats van de voormalige kerk.

Op het terrein aan de Hazenkampseweg, waar ooit het wijkgebouw van de Nederlands Hervormde Kerk stond, vonden arbeiders bij de aanleg van een riolering in 1932 twee klokbekers. Ze dateren uit het late neolithicum, de klokbekeerperiode. Omdat ze compleet zijn, is het zeer waarschijnlijk dat ze uit graven afkomstig zijn. In deze periode zijn de doden soms gecremeerd, maar meestal gewoon bijgezet in een graf. Bovenop de graven zijn heuvels opgeworpen die in de loop van de tijd zijn verdwenen. De klokbekers, zo genoemd naar hun vorm, zijn altijd voorzien van versieringen in zones. De lijntjes zijn aangebracht met een getande spatel. Een van de klokbekers is terecht gekomen in het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden, de ander in Museum Het Valkhof in Nijmegen.

Archeologisch belang van het terrein

Over het late neolithicum is in de gemeente Nijmegen ten zuiden van de Waal betrekkelijk weinig bekend. Er zijn slechts enkele begravingen bekend, die vrijwel allemaal op of in de omgeving van de plateaus in Nijmegen-Oost liggen. De vondsten van de Hazenkampseweg vormen hierop een uitzondering en zijn daarmee een belangrijke aanvulling op de nog beperkte hoeveelheid bekende vindplaatsen uit deze periode, zeker in dit deel van Nijmegen. Omdat vermoed mag worden dat de gedane vondsten verband houden met een begraving, is het waarschijnlijk dat er meer graven in de omgeving zijn aangelegd.

Naast de opvallende locatie van deze vondsten, is het terrein aan de Hazenkampseweg ook om andere redenen van belang. Niet alleen zijn er maar weinig vindplaatsen uit het late neolithicum bekend, ook over de wél bekende vindplaatsen is maar weinig informatie beschikbaar. Alleen de graven op de Hunerberg zijn goed onderzocht, van de andere terreinen zijn meestal maar weinig gegevens over de vondstcontext bekend. Het is dan ook van groot belang om op het terrein van de Hazenkampseweg alle eventueel nog aanwezige sporen in kaart te brengen.

19 1951 N.A.J. Verhees, vertegenwoordiger Prins Bernhardstichting Koninklijke Landmacht.

Familie Van Hees.

In februari 1941 verhuisde ons gezin, vader, moeder, zusjes Mimi, Jetty, Lous en Hannie, broer Wim en ondergetekende van Den Bosch naar Nijmegen. De reden voor deze verhuizing was omdat mijn vader en oom een cliché- en stempelfabriek (anno 1881) in Den Bosch en sinds 1934 een filiaal hadden in Nijmegen aan de St. Annastraat nr. 72. Mijn vader reisde tot de verhuisdatum, met uitzondering van de mobilisatietijd waarin hij compagniescommandat was in Zuid-Limburg, dagelijks per trein op en neer naar Nijmegen hetgeen door de oorlog ongewis werd, vandaar dit verhuisbesluit.

Wij gingen wonen op de Hazenkampseweg nr. 19 en ik werd geplaatst in de 2e klas van de St. Josephschool aan de Bijleveldsingel.

De eerste oorlogsjaren gingen in mijn herinnering vrijwel ongestoord voorbij in een buurt waar veel gezinnen met ook veel kinderen woonden, dus heel plezierig. De enige extra bezigheid (opdracht?) was om op gezette tijden per stoomtram vanaf het "St. Anna-viaduct" naar Gennep en Heijen te reizen om bij de grote familie Peters die in Gennep een molen en een bakkerij, in Heijen een kruidenierswinkel en in Siebengewald een boerderij beheerden, enkele tassen met levensmiddelen op te halen. I.v.m. controles door de "E.C.D." werd altijd de tram vanuit Gennep terug genomen op het tijdstip dat veel jonge dames die in Gennep werkten, ik geloof op een distributiekantoor, ook naar Nijmegen gingen. Dan was de controle meestal minder bij het uitstappen. Echter op een dag voor Pasen werd ik "gepakt" met o.a. eieren, boter, melk en boter welke ter plaatse in beslag werden genomen, de eieren kapot gegooid, de flessen melk leeggegoten en ik een paar uur op het politiebureau moest doorbrengen waar mijn moeder mij heeft opgehaald en een boete van zeven gulden moest betalen.

Vanaf 22 februari 1944 werden we meer bij de oorlog betrokken door het bekende bombardement van Nijmegen waarbij veel doden en gewonden vielen. Rond het middaguur werd het sein veilig gegeven na een luchalarm waarbij wij in de school in de gangen hebben doorgebracht, mochten we naar huis. Lopende op de St. Annastraat werden wij ooggetuige van het bombardement en zijn we eerst het kantoor van de zaak op nr. 72 binnengevlucht en toen het na een uurtje rustiger werd en mijn moeder geïnformeerd was, snel richting huis gegaan. (helaas kan ik mij, wellicht door de spanning van het moment, niet meer herinneren wie er bij mij was). Gaandeweg kwamen op en in auto's en door paarden getrokken karren met gewonden langs richting Canisiusziekenhuis. Vanaf het viaduct konden wij duidelijk zien dat de stad en ook het station in brand stonden, gepaard met grote zwarte rookwolken. Na enige tijd konden we weer naar school tot de grote vakantie waarna de overgang naar de zesde klas werd verstoord door de landing van parachutisten op 17 september 1944. Door de daarop volgende oorlogshandelingen konden we niet naar school, mede doordat de scholen allemaal werden bezet door geallieerde militairen en doorlopend granaatvuur was het niet mogelijk naar school te gaan tot maart 1945. Om welke reden weet ik niet, maar ik ging alsnog naar de zesde klas van de St. Antoniuschool aan de Verlengde Groenestraat.

Mijn vader was in oktober als reserve-officier weer in actieve dienst opgeroepen met de opdracht de mijnopruimingsdienst op te richten en daarvoor officieren en onderofficieren in het zuiden weer in dienst op te roepen. Later werden daarvoor manschappen aangetrokken en Duitse krijgsgevangenen onder dit commando geplaatst die de mijnevelden moesten ruimen.

De tussenliggende tijd tussen de bevrijding in 1944 en het einde van de oorlog in mei 1945 was voor ons jongeren een spectaculaire en avontuurlijke tijd in de wijk Hazenkamp. We paptten graag aan met de Engelse en Canadese militairen die zowel in de scholen als in de huizen werden ingekwartierd. (zelf woonden wij op de benedenverdieping en sliepen in de kelder) De onderdelen wisselden regelmatig

vanwege verplaatsingen waardoor het voor kwam dat je de ene dag Engelse of Schotten en de volgende dag (Frans)Canadezen in de straat en in huis had. De Reestraat en Hermelijnstraat zijn een tijd lang de uitvalsbasis geweest van een Canadese tankeenheden waarvan in de avond een aantal tanks vertrokken o.a. in de richting Mook. De volgende morgen kwamen die dan veelal onder de modder terug en moesten dan, zo goed en kwaad als het ging, schoon- en weer gevechtssklaar gemaakt worden. Met een paar jongens hadden wij "het voorrecht" dat we zorgvuldig de granaten mochten poetsen die weer in de tanks gingen. Dit hield in dat je ook in de tanks mocht en als beloning sigaretten, chocolade en tins e.d. mee naar huis kreeg. Een groot nadeel van deze tanks was wel dat door het (proef)rijden de straten volledig werden omgewoeld.

Doordat er geen of weinig gas was voor de huishoudens konden de buurtbewoners gebruik maken van de gaarkeuken op de hoek van de Tollensstraat en de Thijmstraat. Bij toerbeurt reden we met een bolderwagen naar de gaarkeuken om voor een aantal gezinnen een ketel met hete bliksem, soep, macaroniepap e.d. te halen hetgeen wel een karwei was vanwege de onbegaanbare trottoirs en straten die bovendien ook nog werden versierd door grote hoeveelheden telefoonkabels die ieder onderdeel kennelijk opnieuw spande langs de straten en bij vertrek vervolgens lieten hangen. Naast vliegende bommen was het zaak te luisteren naar de door de Duitsers op Nijmegen geschoten granaten waarvan er een aantal in de buurt terecht zijn gekomen. Begin oktober 1944 viel er op klaarlichte dag een bom op de huizen naast ons op de nrs. 15 en 17 van de Hazenkampseweg waarbij de bom in de kelder van nr.15 tot ontploffing kwam, het huis optilde en daarna compleet met dak schuin op de zijgevel van nr. 17 bleef hangen. Hierbij kwamen twee meisjes van Roukens en Smeets om het leven. Wat me altijd is bijgebleven dat toen het stof nauwelijks was opgetrokken er een groot aantal soldaten vanuit de school aanwezig waren en met blote handen het gehele dak, dat op de grond lag van nr. 15, een meter of meer optilden om te stutten en onder het puin kropen om de in de kelder aanwezige mensen te redden.

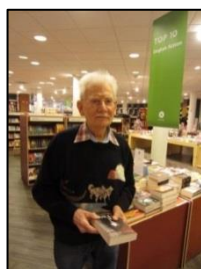
Gedurende de maanden januari en februari werden de voorbereidingen getroffen voor de grote operatie in februari waarbij meer dan 200.000 geallieerde militairen richting Duitsland slag gingen leveren om de noodzakelijke doortocht te forceren naar het Oosten en het Noorden welke geresulteerd heeft in het einde van de oorlog op 5 mei 1945. Gedurende deze maanden werden grote voorraden brandstof en munitie aangelegd en gewoon langs de weg geplaatst hetgeen uiteraard een groot risico is geweest maar voor zover ik weet is er niets ernstigs gebeurd, wellicht omdat de slagkracht van de Duitsers niet groot meer was door de vele bombardementen van de geallieerden op de gehele grensstreek.

- 19 1963 R.G. Vonk, rijksambtenaar.
1968 J.A. Verharen-Schickendantz & R.G. Vonk, directeur energie NV.
- 20 1951 F.N. Thannhauser, inspecteur levensverzekeringen.
1963 F.J.A. Thannhauser, verkoopster.
1968 F. Thannhauser, assurantie kantoor.

Hindestraat tussen nrs 20-22.

- 21 1951 R. van Santen, directeur gemeentelijk slachthuis.
1963 A.W. Kreps.

Huisarts Nols Kreps.
Dochter Helen gehuwd Van de Spek.

Nols Kreps was een moderne en meelevend en bovenal een warme en kundig huisarts. Na zijn pensioen is hij in Cuijk gaan wonen. Nols was een trouwe klant bij boekhandel Dekker van de Vegt.

Zijn opvolger was Frits L.M.J. Jansen en mw. E.C.H. Drenth, die samen met hun assistente Astrid Vrielink de praktijk in dezelfde sfeer heeft opgepakt.

- 23 1968 W.Visser-Velthuisen.
- 24 1951 H.J.F. Dubois & J.J. de Besten.
1951 G.A. van den Bergh & A.P. op de Beek.
1963 S.E. de Besten.
1968 M.J.A.J. van Heijst van Dooren.
- 25 1951 B. Heuzeveldt, directeur stoomwasserij & H.G. Heuzeveldt.
1951 P. Hoogenberg & A.H.H. Kleine.
1968 C.M. Konings, meubelfabrikant.
- 26 1963 K. Luijendijk, predikant.

Predikant Luijendijk gaat met emeritaat

31 oktober 1972

Ds. K. Luyendijk, predikant van de Johanneskerkgemeenschap van de Hervormde gemeente van Nijmegen. Ds. Luyendijk. in 1907 geboren te De Lier, studeerde theologie aan de Rijksuniversiteit te Leiden en werd in 1937 bevestigd als predikant van de Hervormde gemeente van Asch in de Betuwe. Hij diende daarna de gemeenten van Spijkenisse en van Hees, welke laatste gemeente nu is samengevoegd met die van Nijmegen.

Ds. Luyendijk was o.m. part-time docent Hebreeuws en geestelijk verzorger van enkele Nijmeegse ziekenhuizen. Hij werkte ook mee aan het orgaan "De vriend des Huizes".

- 27 1963 T.A.G. Haanappel, apotheker.
- 28 1951 Cl.L. Voorhoeve & C. Serton, C.G. Voorhoeve.
1968 J.M. Schneemann, verpleger & A.M.T.H. van de Loo.
- 29 1963 D. Barneveld.
- 30 1951 A.H. Wijdeveld, Ch.H.M.J. Wijdeveld, verpleegster.
1963 A.J.J. Pijnappel, cheffin mode magazijn & E.A.J. Pijnappel.
- 31 1951 J.H. Hendriksen & S.J. Vos.
1963 T.A. Kropman, directeur.
1968 & M.H.M. Kropman, verwarming technicus.
- 32 1951 J. Bensink.
1963 R. Hartmans, uitvoerder.
- 33 1940 Willem Louis Frederik Christiaan ridder van Rappard
Bankdirecteur Willem ridder van Rappard, gehuwd en vader van een kind, vertrok 7 september 1944 om 20.30 bij de familie Terwindt aan de Sophiaweg 125 naar huis. Bij het Lazaret Mariënbosch aan die weg sommeerde een wachtpost hem te stoppen. Door het stormachtige weer, de sterke helling van de Sophiaweg en het feit dat Van Rappard hardhorend was, gaf hij geen gehoor aan de sommatie. Hierop werd gericht geschoten. Op weg naar het lazaret Hengstdal overleed hij in de auto.
- 1951 B.Fr. Beerents.
1951 P.H. Hendriks, secretaris St. Vincentius vereniging.
1968 R.J.F. Nivard, hoogleraar.
2002 Hans Oosterbaan
- Op de Hazenkampseweg staan huizen die destijds door aannemer Kropman zijn gebouwd. Als cadeautje voor de aankoop kregen ze destijds een naamsteen naar eigen keuze. Daar hebben vele kopers gebruik van gemaakt.
Hazenkampseweg 33 heeft een gevelsteen met 'De olm' erop. Hij weet echter, en dat is ook te zien, dat er vroeger iets anders heeft gestaan. Volgens hem 'De Keet'. Die naam is dus veranderd, begrijpelijk.

- 35 1963 N.B. Speijer, chemicus.
1968 J.A. Warndorff, arts.
- 36 1963 P. de Smidt, technicus B ONB.

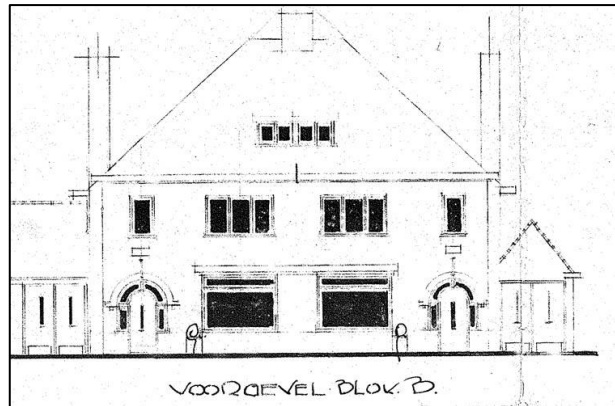
37 1951 Th.W.H. Schreurs, docent aardrijkskunde HBS.
1963 & J.A.J.M.Schreurs.

38 1963 Ds.Creutzbergschool

39

40

41 1951 A.J.M. Kanters & C.M.G. Wolgast.
1951 J.B.J.J. Bouvij.

Van John van den Broek:

Mijn grootvader, Franciscus van den Broek heeft rond 1934 de huizen laten bouwen Hazenkampseweg 33 t/m 41. Hij was directeur van De Gelderlander, woonde toentertijd op Hatertseweg 17 (meen ik) het huis naast de Gelderse Triplexhandel met zijn gezin van 9 kinderen. De man overleed in 1973 en later is zijn weduwe met enkele kinderen naar Hazenkampseweg 39 verhuisd. Nummer 41 is het enige pand dat nog in Van de Broekse handen is. Ik heb er zelf een deel van mijn jeugd doorgebracht en na het overlijden van mijn ouders in 1988/9 ben ik er weer gaan wonen met mijn partner Everhard Scheltinga.

Omdat het huis de laatste van de rij was die voor aan de Hazenkampseweg gebouwd werd en relatief het dichtst bij De Goffert lag is het huis daarnaar vernoemd. De Bouwheer van 33 - 41 was Kropman, van het gelijknamige verwarmingsbedrijf die op nummer 31 woonde. Dat is een groot wit pand, nu gelegen tussen de Hazenkampseweg en de Vossenlaan. Dat pand stond er al rond 1880 blijkt uit oude topografische kaarten.

De Gelderlander

Bronnen o.a. Wikipedia, Noviomagus, Nijmeegs Archief etc.

tegen 19.500 rond 1900.

De Gelderlander ontstond in 1848 uit een Nijmeegs krantje, dat De Batavier heette. Tot 1874 verscheen de Gelderlander twee keer per week, vanaf dat jaar dagelijks. Van 1898 tot 1905 werden zowel ochtend- als avondedities gedrukt. Begin twintigste eeuw zette de krant zich in voor de stichting van een universiteit in Nijmegen. In de jaren dertig haalde de krant 37.000 abonnees,

De Tweede Wereldoorlog en daarna.

Vanaf maart 1942 verscheen de Gelderlander niet meer, vanwege papierschaarste door de Tweede Wereldoorlog. In september 1944 (Nijmegen was toen al bevrijd van de Duitse bezetting) kwam de krant weer terug. Tijdens de Tweede Wereldoorlog past De Gelderlander censuur toe op haar artikelen, maar na het weigeren van de plaatsing van NSB-advertenties wordt de levering van papier stopgezet en is De Gelderlander gedwongen de druk van de krant te staken.

In 1944 verschijnt De Gelderlander weer onder hoofdredacteur Uri Nooteboom. Deze wordt echter kort na de bevrijding doodgeschoten en opgevolgd door Louis Frequin, de laatste 'klassieke' hoofdredacteur die een eigen stempel op de krant zet. In de jaren vijftig verandert het lezersbestand door de ontzuiling in Nederland: De Gelderlander wordt niet meer alleen gelezen door katholieken, maar door mensen van allerlei religies en groepen.

Na 1945 onderging de Gelderlander onder de nieuwe hoofdredacteur Louis Frequin een reorganisatie. Als edities van de Gelderlander verschenen in 1947 ook het Arnhems Dagblad, De Oost-Gelderlander, De Veluwe- en IJsselbode en De Noord-Ooster (Noordoost-Brabant en Noord-Limburg).

De jaren zestig en zeventig brachten veel technische veranderingen met zich mee: De Gelderlander was één van de eerste organisaties in Nederland met computers en geautomatiseerde processen. De Gelderlander had tot de jaren vijftig een uitgesproken rooms-katholiek karakter. In die jaren kwam daar enige verandering in en ging de krant zich richten op een breder publiek. Door dat afschudden van die confessionele veren kon de krant de Arnhemse editie van Het Vrije Volk overnemen. Na samenvoeging met het Arnhems Dagblad ging de krant tijdelijk door het leven als De Nieuwe Krant (1971), daarna als Arnhemse Courant tot de opheffing in 2001.

In 1992 verhuisde de redactie vanuit de Nijmeegse binnenstad naar een industrieterrein aan de Waal. In 1996 ging de krant online, en enige tijd daarna werd het Gelders Dagblad overgenomen. In augustus 1999 verkocht VNU al haar dagbladen, inclusief de Gelderlander, aan het krantenconcern Wegener. Het Gelders Dagblad en de Arnhemse Courant gingen eind 2001 op in de Gelderlander. Sinds 6 februari 2007 verschijnt de krant in tabloidformaat.

- 43 1963 O.I.M. Bijvoet, Arts.
2004 Familie Leede-Kramer
Hier is jaar/naamsteen 'Hazekruid', Hazenkampseweg 43. De huidige eigenaren, de familie De Leede-Kramer, gaven toestemming om te fotograferen en wisten er het volgende bij te vertellen: 'Hazekruid' is een verzonnen naam, 'het kruid aan de Hazenkampseweg'. De steen bevat dan ook een gestileerde afbeelding van een kruid, te weten de bijvoet, een geneeskrachtige plant. Het pand is in 1963 gebouwd voor de eerste bewoner, die heette Bijvoet. Vandaar.

Marterstraat tussen nrs. 42-44.

- 44 1963 J.A. Busser, bouwkundige.

- 45 1963 G.J. Elbers, grossier.

Dingostraat tussen nrs. 45-67.

- 46 1948 R.M.A. Thouars, weduwe M.E. Verwey Mejan.
1963 J.R. Thouars.

- 48 1963 K.H. Dingelhoff, boekhouder.
Zijn zoon Karel was honkballer en latere bestuurder bij de SV Hazenkamp.

- 50 1963 J.B.J. de Raef, machinebankwerker & J.J. de Raef, aannemer.

Everdina (Dini) Geertruida van der Sande, geboren in Gendt 07 april 1916 en omgekomen tijdens het bombardement op Nijmegen 22 februari 1944, 28 jaar oud.

Dini van der Sande, dochter van Albertus L. van der Sande en Catharina M. Bierman, werkte als dienstmeisje bij de weduwe Maria Maassen- Sanders die een bakkerij met winkel dreef en daarnaast nog vijf opgroeiende kinderen had. Op 22 februari 1944 vielen de bommen in de Bloemerstraat en daarbij kwamen Dini, vier leden van het gezin Maassen en een knecht, Jan van der Staay, om het leven.

Bron: Bart Janssen, De pijn die blijft.

Maria Maassen-Sanders, zus van mevrouw Ritzer-Sanders, had een bakkerij in de Bloemerstraat nummer 127a. Haar man was op 19 decembe 1935 op 43-jarige leeftijd overleden en Maria bleef met vijf kinderen achter: Annie, Theo, Wim, Ietje en Geertje. Ze stod zelf in de winkel. Voor de bakkerij had ze hulp van Hendrik Maassen, broer van haar man, en van drie knechten: Bertus van Bennekom, Giel Maassen (neef van haar man) en Jan van der Staaij.

Dini van der Sande hielp har in de huishouding. Het gezin woonde achter de winkel en boven woonde zwager Hendrik met zijn vrouw Jetske en hun kinderen Trees en Wim.

Verslag van mevrouw H.J. Ritzer-Sanders.

Het zal vreemd klinken, maar van het bombardement zelf heb ik niets gemerkt. Ik woonde achter de Holleweg, bij de St.Maartenskliniek. Ik was in verwachting en had op dat moment allemaal zieken in huis. Drie kinderen hadden roodvonk en mijn man was zo ziek, dat hij een paar dagen later bedend moest worden. Hij is er gelukkig doorgekomen, maar ik had natuurlijk de handen vol. Ik denk dat ik daarom zo weinig aandacht schonk aan mijn zoontje, toen hij 's middags thuis kwam met het bericht dat de hele Bloemerstraat in brand zou staan. Er was wel vaker brand in de stad en als het dan werd doorverteld, werd die brand steeds groter. Later bleek het meestal erg mee te vallen.

Toen hij die opmerking maakte, moest ik wel even aan mijn zuster denken, omdat zij in de Bloemerstraat woonde, maar ik ging er toch niet dieper op in. Ik had de vliegtuigen wel gehoord, maar niet aan een bombardement gedacht. Niemand kwam me iets zeggen. We woonden ook vrij ver van het centrum van Nijmegen en ik kwam de deur niet echt uit.

Jan van der Staaij

De volgende dag werd er gebeld. De vrouw van Jan van der Staaij, een van bakkersknechten die in de Van Nispenstraat woonde, kwam vragen of ik misschien wist of de familie Maassen in de kliniek lag. Ze was erg overstuur en verward en vertelde dat ze al overal was geweest waar slachtoffers warn ondergebracht. Men had haar verteld dat er ook gewonden in de St. Maartenskliniek lagen. Ik schrok natuurlijk enorm. Ik begreep niet direct wat ze bedoelde. Was er dan toch brand geweest?

De slachtoffers

Ik vroeg haar om even terug te komen als ze boven (bij de klinkiek) was geweest. Kort daarop kwam mijn zwager van de Hazenkampseweg en van hem hoorde ik pas welk drama zich in de stad had afgespeeld. Het was verschrikkelijk. Ik kon maar niet geloven dat ze allemaal dood waren: mijn zuster, haar kinderen Wim, Iet en Greetje, haar zwager en schoonzus Hendrik en Jetske met met hun dochterje Trees, Dini van der Sande en Jan van der Staaij. De twee andere knechten Bertus en Giel hadden geluk, zij waren net de deur uit om brood rond te brengen.

Ik heb later gehoord dat omstanders hebben gezien dat een van de vrouwen tussen de vlammen om hulp stond te schreeuwen. Ik weet niet of het mijn zus of haar schoonzus geweest is en dat wil ook liever niet weten. Mijn zwager A. van der Kraan uit de Hazenkampseweg heeft de lichamen in de veilinghal geïdentificeerd.

Overlevende

Annie, de oudste dochter van mijn zus en Theo, haar jongste zoon, hebben de ramp overleefd. Theo was net na het luchtalarm met zijn neefje Wim, die ook in huis woonde, naar school gegaan. Ze kunnen niet ver zijn gekomen, want kort na het luchtalarm vielen de bommen. Annie was ook net de deur uit. Ze

moest nog boodschappen doen en toen de bommen vielen, is ze in de Molenstraat bij een kapper naar binnen gerend. Direct daarna is ze teruggegaan naar huis, dat wil zeggen naar de plaats waar het huis stond. Het moet een vreselijke gewaarwording zijn geweest, ze vond er niets dan puin. In complete radeloosheid is ze de stad weer in gerend en heeft daar overal lopen dwalen, mensen aanklappend om naar haar familie te vragen, maar iedereen zat natuurlijk vol met eigen wanhoop en verdriet. Tegen de avond zag Bertus haar lopen. Hij heeft zich over haar ontfermd en haar naar haar oom en tante Oudvorst in Hees gebracht. Zij hadden zelf geen kinderen en hebben haar in huis opgenomen. Deze Willem Oudvorst en zijn vrouw hadden hun bakkerij in de Bloemerstraat voor de oorlog aan Maassen overgedaan.

Kort na het bombardement begon Annie te sukkelen. Het grenzeloze verdriet had haar gebroken en na een maandenlange slopende ziekte overleed ze op 31 januari 1945, negentien jaar oud. Ze werd in het graf van haar ouders, broertje en zusjes bijgezet.

Theo, die pas zeven jaar was, is eerst even opgevangen door de ouders van Dini. Later is hij in het gezin van mijn zuster en zwager aan de Hazenkampseweg opgenomen. Daar is hij met hun vijf kinderen opgegroeid.

Wim Maassen, de zoon van Hendrik en Jetske, is bij Koot in de Tooropstraat in huis opgenomen. Zij hadden ook geen kinderen en zijn later naar Amsterdam of Den Haag verhuisd.

- 52 1963 G.L.M. van der Sande.
1968 J.M. Loeffen.
- 54 1951 P.W. Schwamberger, pianostemmer.
1963 J.W. Peters, stoffeerder.
- 56 1951 P.J. van Gerven, aannemer bouwbedrijf.
1951 A.A. van Dreumel, costuumnaaister.
1968 M.I.L. van Gerven-Lange.
- 58 1940 J.M. Noordhof.
Dochter Maartje Noordhof, overleden bij het bombardement Nijmegen, 22 februari 1944.
Bron: Bart Janssen, De pijn die blijft.
Maartje studeerde aan de christelijke kweekschool Op den Klokkenberg. Op 22 februari had zij 's middags ijsvrij. Samen met Bets Heijnen, dochter van de conciërge van de Klokkenberg, ging zij naar de ijsbaan aan de Waal. Beide hadden hun schaatsen omgehangen. Op de Voerweg zijn zij omgekomen. Zij waren onherkenbaar verminkt en zijn aan de hand van hun schaatsen geïdentificeerd.
- 58 1963 F.H.E. Muis, kantoorbediende, incasso informatie bureau.
1968 & M.H.C. Groenen, kraamverzorgster.
1968 F.H.E. Muis, veilingmeester.
- 60 1951 J.J.M. Grotens, onderwijzer & A. de Groot
- 62 1951 F.R. Wuijckhuise & P.J.S. Krol, J.F. Wuijckhuise, timmerman.
- 64 P.P.H. Dekkers, vertegenwoordiger.
- 66 1951 P. van der Veen, adjunct commandant 1e klas G&W.
1963 K.A. van der Veen, onderwijzer.
1968 P. van Veen.
1968 M.M.A. Warnar.
- 67 1968 J. Lemmers, groothandel in uurwerken.
Johanna J.G. van Loo, geboren 23-07-1922, overleden tijdens het bombardement op Nijmegen.
- 68 1963 H. Aarentzen, caféhouder.

26 september 1956

18 oktober 1956

Café Hazenkamp

Café Hazenkamp, Hazenkampseweg 68, stond tegenover de ingang van het Quick-terrein, Hazenkampseweg 75. Quick verhuisde in of omstreeks 1960 naar Sportpark De Dennen, Dennenstraat 25.

Sportpark Hazenkamp – Quickterrein

In het jaar 2000 bereikte NEC de eerbiedwaardige leeftijd van 100 jaar. Net zo oud als Ajax, dat kunnen er maar weinig zeggen. Maar NEC is niet de oudste voetbalclub van Nijmegen. Al in 1888 besluiten een paar jochies uit de gegoede burgerij tot de oprichting van een cricket- en voetbalvereniging. De vereniging noemen ze Quick en het is - na HFC (Haarlemse Football Club) uit 1879 - ook één van de oudste voetbalclubs van Nederland.

In het begin voetballen de jochies op een veldje aan de Kronenburgersingel. 's Zomers spelen ze cricket of doen ze aan atletiek. Later verhuist Quick via de St. Annastraat, Wedren en Weurtseweg naar het landgoed van villa Leliëndaal aan de Hazenkampseweg. Daar verrijst in 1918 een sportpark met een heuse tribune.

Tijdens de openingswedstrijd tegen Sparta komen 4000 enthousiaste toeschouwers opdruiven. Het wordt uiteindelijk 2-2. In het Nederlandse voetbal speelt Quick een zekere, doch bescheiden rol. Quick promoveert in 1938 naar de hoogste klasse, strijdt vier maal om het nationale kampioenschap en verovert in 1949 zelfs de KNVB-beker. Bij de invoering van het betaald voetbal in 1954 besluit Quick amateur te blijven en verhuist naar het huidige complex aan de Dennenstraat.

Ingenieursbureau Kropman

1932 Bouwvergunning.

Sweersstraat, gemeente Nijmegen sectie B nr.: 4524
Opmerking: Eig.: Bouwbedrijf J.C. Kropman & Co. Het

veranderen van het perceel.

*Het bedrijf is verhuisd naar industrieterrein Westkanaaldijk
Lagelandseweg 84 en maakte daarmee plaats voor nieuwbouw.*

71 Familie Brits

Mijn naam is Marian van Rooij-Brits. Als meisje van 6 (ik ben nu 58) verhuisden mijn ouders, mijn 3 broers en ik naar de hazenkampseweg 71 op het toenmalig Quick voetbalveld. Ik heb daar gewoond tot mijn 21e. In 1980 ben ik begonnen als kleuterleidster op de toenmalige NSV kleuterschool aan de lamastraat. 24 jaar heb ik daar gewerkt.

Je snapt dat ik vol belangstelling jullie oproep gelezen heb voor enerzijds de NSV/Hazenkamp reünie (8 november 2014) en anderzijds de oproep van de hazenkampbuurtbewoners.

72 1951 C.B. van Mameren, chef timmerman weesinrichting (Lindenhou Stichting?).

73 -

74 Locatie Kropman: Nieuwbouw appartement complex nrs. 70 t/m 74.

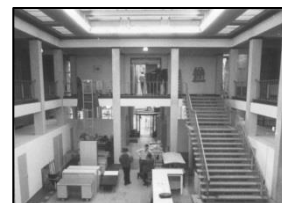
75 1968 J.J. Steggerda, hoogleraar.

76 1963 J.H. van der Horst, magazijnmeester.

- 77 1951 J.P.P. Troost, fabrikant houtwaren.
1963 T.G. Hoffs, productieleider, 1968 Bedrijfsleider.
- 78 1951 A. Wielhouwer, pachter clubhuis Quick.
1968 J.H.M. Roosmalen, kapster.
- 79 1951 H.C.A. Boumans, rayonbeheerder Douwe Egberts.
1963 G.J. ten Dam, leraar M.O.
- 80 1951 D. Fooij & F. Fooij.
1968 J.J.E. Thesseling, tandarts assistente.
- 81 1968 W.J. Jong-Tesseling.
- 82 1963 J. Radstaake.
1968 M.J.H. Kropman, wijkverpleegster.
- 83 1948 F.W. Dorn.
1968 A.A. Balduk, gerechtsecretaris rechtbank, Theo Balduk.
Zie tevens de geschiedenis van de sportvereniging Hazenkamp.
Link:
<https://www.sportvereniginghazenkampgeschiedenis.nl/archief/8.%20INTRODUCTIEBOEKEN/introductieboek%201971-1972.pdf>
- 84 1951 P. Wildeman, bedrijfsleider chocoladefabriek (Van Dungen?).
- 85 1963 G. Menken, muzikleraar.
- 86 1951 H.H. van Dreumel, administratief ambtenaar G.A.B. Gemeentelijk Arbeids Bureau.
1963 W.J. Remortel.
- 87 1951 A.W. van As.
1951 G.H.J. Jansen op de Haar, inspecteur levensverzekering mij.
- 88 1963 H. Beetsma.
1968 A.J.M. Wennekes, verkoper.
- 89 1963 J.G. Peek, bibliothecaris.
1963 G.A. van Laake.
- 90 1951 P.J.M. Straatman.
1951 M.Th.V. Heijnen, apotheker assistent.
1968 J.H.G. Heijen, apotheker assistent & G.T.M. Straatman.
- 91 1951 P. de Boer, koopman in biljarts en café inventarissen.
1963 P. de Boer, bedrijfsleider.
1963 A.J.L.M. Veuger.
- 92 1963 J.M.T. Siebers, secretaris & C.P.M. Siebers, banketbakker.
1968 & E.S.J. Siebers, verpleegster & H.P.A. Siebers, commies chef.
- 93 1948 J.F. Hardeman & G.E. van Breda.
1951 P. Huizer, conciërge Johannes kerk.
1963 N. Kouwer, onderwijzeres.
- 94 1951 J.H.J.J. Leenders & E. Venneman.
1968 E.F.E.T.H.J. Schoepp, verpleger.
1968 E. Leenders-Vennenmann.
- 95 1951 D.J. van Gils, schrijver 2^e klas Raad van Arbeid.
1951 J. van de Weijer & J.A. van Raamsdonk.
1963 D.J. van Gils, beambte GAK.

Raad van Arbeid

De Raad van Arbeid was gevestigd aan het Keizer Karelplein 32. Van 1978 tot 1981 was het tijdelijk in gebruik door de Sociale Dienst.

September 1944: Engelse infanteristen op M4 Sherman tanks trekken de stad in. Links op de achtergrond het uitgebrande kantoor van de Raad van Arbeid. Het gebouw is vervangen door nieuwbouw van de SNS Bank.

- 96 1951 E.J.C. Wamsteker & J.C. Gerritsen.
1968 E.W.E.M. Zwijsen, analist RK Universiteit.

- 97 1951 W.Th. Berendsen, hoofdagent van Politie.
1951 H. Nijenhof & A.M. Ariaans.
1963 R.A.M. Berendsen & W.T. Berendsen.

- 98 1951 J.W. van Etteger.
Zoon: Hans van Etteger†.

NSV-1 1952-1958
NSV-4 Mulo 1958-1962
Destijds: Koolemans Beijnenstraat.
Nu: Grave.

Goedemiddag, grandioos plan. ik ben zeker van de partij.
Hans van Etteger van 1952 tot 1961 op de NSV gezeten.
Getrouwd in 1969 met Mieke Keukens, 2 zoons en 1 dochter 5 kleindochters 1 kleinzoon.

Ik heb 7 jaar lagere school driehuizerweg en 3 jaar mulo driehuizerweg, van 1952 tot 1962. Ik woonde en ben geboren in de Koolemans Beijnenstraat op no. 118. heb daar tot 1967 gewoond. Mijn opa en oma woonde op de hazenkampseweg 98 vanaf 1920 tot 1975.

Sinds 1971 juwelier te Grave, 1 zoon en 1 dochter in de zaak, hobbys werken, en sporten zoals tennis, hockey, skiën, hardlopen o.a. zevenheuvelenloop, wielrennen zomers en De Nijmeegse Vierdaagse. Kortom een geweldig leven.

Artikel De Gelderlander.

- 99 1951 F.J. Lamkamp II, typograaf
& G.R.M. Lamkamp, secretaresse & J.H. Lamkamp, chef de Bureau.

- 100 1948 M. van Grondelle, weduwe J. Oomen.
1951 C.W.M. Wonders.
1968 M. Scholtz, magazijn bediende.

Sigarenzaak

Door Luutje Niemansverdriet

Martien van Schaik woonde tot 1967 aan de Hazenkampseweg nummer 132, naast wat nu het Bridgehuis is. In dat hoekhuis op de hoek van de Hazenkampseweg en Dobbelsmannweg zat de Vivo. Kruidenier Verhoeven kreeg iedere week vijf zakken suiker à 50 kg aangeleverd. Die suiker moest in zakken van een kilo en een pond. Martien verdiende er een aardig zakcentje mee.

Uit school stonden we te kletsen als wat we nu hangjongeren noemen. We stonden bij die Vivo-zaak, wat nu het Bridgehuis is. Vroeger was die van De Mots. De Mots had drie zaken in Nijmegen, Martien Verhoeven was zetbaas en die heeft later die zaak op de Hazenkampseweg overgenomen. Het is altijd een kruidenierszaak geweest. Aan de overkant zat de sigarenzaak van Spanjers, wat nu Jan Klaassen is, en ze hadden afgesproken: de sigarenzaak verkocht geen snoep en de kruidenier verkocht geen sigaretten. Daardoor konden ze allebei bestaan.

Toen ik een jaar of twaalf, dertien, veertien was heb ik daar altijd suiker afgewogen. Zij kregen vijf zakken suiker à 50 kilo in van die papieren zakken. Zo kreeg de kruidenier zijn voorraad aan. Op maandagavond moest dat allemaal omgepakt worden in zakken van een kilo en een stuk of vijftig zakken van een pond. Daar deed ik samen met Verhoeven twee uur over: vullen, afwegen, dichtvouwen en opbergen. Er was nog een heel magazijn daarachter. In die tijd kwam één keer per week de groothandel. Die winkel had een uitstraling, zoals je die, ik zou haast zeggen, in een openluchtmuseum ziet. Van die bakken met die grote deksels erop, waaruit geschept werd. Containers met koffie: bonen die op verzoek werden gemalen. In de andere bakken zat rijst of meel. Echt nog traditioneel. Er werd afgewogen wat de klant wilde hebben. Alleen de suiker werd van tevoren afgewogen. Daarvan ging er 250 kilo per week doorheen, dus het was wel handig als je dat klaar had. Elk plakje vlees en kaas werd afgesneden, dat was nog heel gewoon. Zeepoeder en zo zat gewoon in een pak. Zij hadden beneden een soort schuur, die hebben ze later uitgebreid tot een magazijn, en ook op zolder had hij veel voorraad staan. Ik woonde ernaast, dus dat was makkelijk. We hadden het vroeger niet echt royaal, dus ik vond het wel fijn om een zakcentje bij te verdienen. Ik kreeg 2,50 gulden voor het afwegen van de suiker. Daar was ik heel erg blij mee, voor twee uur werk, van 7 tot 9 zo iets. In de vakantie heb ik boodschappen weggebracht. Dat ging op de bromfiets met een grote mand achterop. Later is Verhoeven in zo'n karretje gaan rijden. Hij is in 1972 overleden. De winkel is overgenomen, maar dat was geen succes, want toen kwamen de supermarkten op.

Op de hoek van de Dobbelsmannweg en de Hertstraat zat melkboer Jacobs. Die kwam met de melk langs. Er kwam een bakker langs met de fiets, niet eens met een bakfiets, maar met een heel grote mand voorop. Die zat op een hoek van de Van Peltlaan en die kwam iedere dag brood brengen. Aan de overkant waren ze gereformeerd, heel fijne mensen, hij was directeur van een tabaksfabriek in Goch, en die hadden hun eigen gereformeerde melkboer en bakker.. Ze deden wel altijd boodschappen bij Verhoeven op de hoek. Het waren redelijk welgestelde mensen, iedere dag reed hij in zijn Volkswagen Kever naar Goch. Ze hadden drie jongens, een daarvan was heel goed in schaken en die is later leraar geworden aan de NSG. Op de foto's de Vivo op de hoek en Verhoeven in de Dobbelsmannweg in het karretje waarmee hij de boodschappen bezorgde bij de klanten.

101 1968 W.J. Smis, wijkverpleegster.

102 1968 H. Hoogenboom, bedrijfsleider.

103 1951 Henk Hoogenboom, directeur speciaalzaak N.V.
1963 A.F.M. Hoogenboom, verkoper & C.E.M. Hoogenboom, verpleegster.

Historie HOOGENBOOM=MODE

Anno 1953 start de heer Henk Hoogenboom sr. op het Klein Mariënborg 72-73 te Nijmegen de herenmode- en confectiezaak HOOGENBOOM=MODE met tevens verhuur van kleding. In 1958 en '59 treden twee van zijn zoons Frank en

Albert toe tot de zaak. In 1969 wordt het bedrijf verplaatst naar de Molenstraat 80-82, waar momenteel 't Schouwke gevestigd is.

In 1979 wordt het huidige pand aan de Molenstraat 106-108 (voorheen IJzerwaren Van Campen) aangekocht en verbouwd tot herenmodezaak.

HOOGENBOOM

In 2001 wordt het pand, het voormalige bankgebouw van de vroegere Maas- en Waalsebank uit 1895, door de familie Hoogenboom, eigenaren van HOOGENBOOM=MODE, met veel inspanning en liefde, in de oude luister hersteld. Het pand, gebouwd onder architectuur van A. Jacot en W. Oldewelt uit Amsterdam (terug te zien in de "nieuwe" gevel), wordt

voorzien van entresols, lift en een compleet nieuw interieur. Ook wordt de originele Jugendstil glas in lood koepel uit 1895 van Jan Schouten 't Prinsenhof te Delft, teruggeplaatst.

In 2008 namen kleindochter van Henk Hoogenboom, Marieke en haar echtgenoot Dennis Ederzeel, het stokje over. Met een vakkundig en enthousiast team brengen zij ieder seizoen opnieuw een klinkende collectie met oog voor de gerenommeerde merken maar ook voor opkomende veelbelovende merken: 'de snoepjes in de winkel'. Beide runnen nu hun beide speciaalzaken aan de Molenstraat (heren) en Ziekerstraat (dames).

- 103 1948 K. Fleischman, weduwe W. Hoenderken.
1963 R. Viester, belastingconsulent.
- 104 1951 A.P. Radstaake, telex-telefoniste.
1963 M.A. Gijsberts, assurantie agent.
1963 P.J. Jacobs.
- 105 1951 P. van de Water & J. Fontein.
1963 J.M. van de Water, verkoper & W.H. Bakker, kelner.
- 106 1951 J. Bakker.
1963 L.M. Payens, verpleger & R.J. Bakker, typiste.
- 107 1963 C.C.M. Janssen, vertegenwoordiger.
1968 & D.J. van Hulst, verpleger.
- 108 1951 A.J. Croonen & S. van Ree, J.M. Croonen, kantoorbediende.
1968 J.C.B. Grummels-Aalders & M.R.J.Th. Grummels, verpleger.
- 109 1951 H.H.M. van Gelder, ambtenaar Wederopbouw.
- 110 1951 J. Tap, kantoorbediende, 1963 Calculator.
- 111 1954 Fam. Luermans. Drogist.
1963 C. Algera.
1968 J. Algera, onderwijzer.
- 112 1951 A. Buurman, instrumentmaker PTT. Kinderen Cootje en Tonneke.
1963 J.M. van Megen, procuratiehouder.
- 113 1948 H.J.A. Hagdorn & J.M.W. Doffegnies.
1951 Ing. W.F.L. Otten, bouwkundige-architect.
1954-1956 T. De Leeuw, politieagent.
Kinderen o.a. Josee de Leeuw, gehuwd Temmink.

In 2022 had ik contact met Josee. De familie verhuisde later naar de Heiweg 1. Haar vader Toon de Leeuw kende ik nog uit mijn jeugd als wij voetbalden op het veldje tegenover Wezenlaan 239 en dat was verboden. Het gras op de Goffert was heilig verklaard in die tijd en had ik het dus vaak aan de stok met haar vader wat ik volstrekte onzin vond en hem als onrechtvaardig beschuldigde en regelmatig op de Heiweg onze voetbal onder boos protest weer

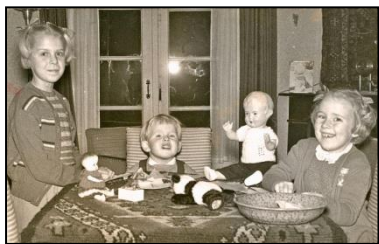

mocht ophalen.

Nu jaren later als ik weer over de St. Annastraat het huis passeer moet ik nog steeds aan hem terugdenken en destijds telkens mijn ongenoegen met hem deelde.

Foto bij zijn afscheid, Toon recht door Zee, maar ook rechtvaardig.
Zie onder Dobbelsmannweg De Klompenschool.

Joseé Temmink de Leeuw - 2022.

Dag René, je hebt er wel nachtwerk van gemaakt. Op de bestanden Hazenkampseweg en Dobbelsmannweg kom ik nog terug, maar ziet er goed uit. Hier een foto van Hazenkampseweg 112, onze overburen.

Links sta ik, rechts mijn vriendinnetje Cootje Buurman en in het midden haar broertje Tonneke. Het gezin Buurman was niet katholiek en Cootje zat jammer genoeg niet bij mij op school. Op Hazenkampseweg 111 woonde de familie Luermans, ze hadden ook een José en hadden op de Willemsweg een drogisterij.

Van 2004 tot 2014 woonde mijn moeder in woonzorgcentrum Maldenburch, Malden op kamer-1 en mevrouw Luermans op kamer-2, oude buurtjes dus. Hun wereld was klein en ze hadden geen besef van het feit dat ze jaren eerder al naast elkaar hadden gewoond.

Iets verder op de Hazenkampseweg noemde je Verweij. Zij hadden een fotozaak op de Groenestraat en hun zoon Stefan werd een beroemde cartoonist.

Een van de dochters van Elings ontmoet ik nog jaarlijks in Twente.

De familie Jansen op 129 waren goede vrienden van mijn ouders.

Iets verder dan de Vivo woonde in de tijd dat wij er woonden een politieagent op nummer 101. Zijn naam schiet me nog wel te binnen (volgens mij Martens). Er was een tweeling, José en Ineke.

Verder aan de oneven kant voorbij de Nimrodstraat woonde banketbakker Ackermans (St. Annastraat), met dochters Bea en Carla.

Ik zal eens kijken of ik er nog meer van kan achterhalen. groet en fijn weekend, Josée.

- 114 1951 Gr.W.J. Volmeijer, verkoper meubelafdeling.
1951 P.J. Lamers, transportarbeider brandstoffenhandel.
1963 P.J. Lamers & J.A. Lamers, machinist.
1963 J. Wissink, kantoorbediende.
1971 A.W. van Woezik.

- 115 1968 A.I. Luermans, drogist.

- 116 1951 J.A.G.M. van Maanen, verpleegster.
1951 A.J.M. Schoevaars, verpleegster.
1963 J.W.M. Sluis, verpleger.
1963 J. Janssen, kantoorbediende.
1968 D. Geurts, verpleegster & J. Jansen.

- 117 -

- 118 1951 C. Leenders.
1968 H. Kielstra, aannemer.

- 119 1962 J.J. Pluim, boekhouder.

- 120 1951 E. van Duin & E.M.H. Körner.
1963 S.P. van Duin, administratief ambtenaar.

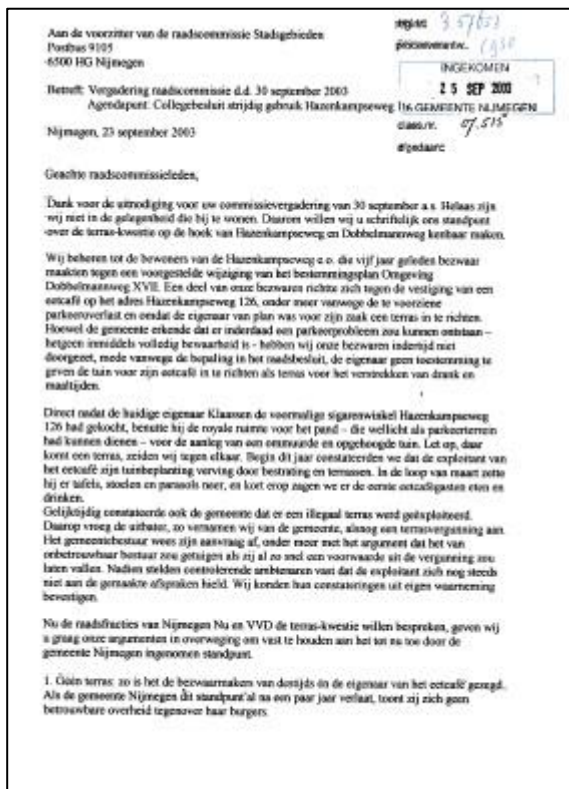
- 121 1963 A.M. Verweij, koopman.
1968 M.C. Verweij, onderwijzer.

- 122 1963 P.S. van Dijk, verpleger.
1968 S.H. Klaasing-Ottens.

- 123 1951 F.E. Schoonhoven, employé PTT.
1951 J. Lisser.
1963 A.G.C. Mustert.

- 124 1951 H.F. Kevie, verpleegster.
1951 G.B. Ackermans, brood- en banketbakker St. Annastraat. Kinderen Bea en Carla.
1963 W.G. van Kempen, bakker.
- 125 1951 R.P.M. de Bok.
1959 C.A.A. Cobelens, chef etaleur & E.M. Cobelens.
- 126 1963 H.P.M. Spanjers, administrateur.
J.W.A. Jansen, grossier in sigaren.

126 Restaurant Jan Klaassen

Oostenrijk - Tschagguns Gasthof Drei Turmen

Wij (Harry, Susan en Loes) zijn sinds oktober 2006 gevestigd in Tschagguns. Daarvoor heeft Harry eetcafé Jan Klaassen in Nijmegen opgezet en werkte Susan bij de farmaceut Organon. Op 1 mei 2006 is Jan Klaassen verkocht en zijn we met een caravan door Frankrijk en Oostenrijk getrokken, op zoek naar een plek om te wonen, te werken en heerlijk te leven. De bergen, zowel de Pyreneeën als de Alpen, trokken ons steeds weer aan. Het is uiteindelijk Tschagguns geworden!

Drei Törme is het voormalige Pension Elfriede, genoemd naar de voormalige eigenaresse, tevens ongekroonde apfelstrudelkampioene van Montafon, Elfriede Bahl (ook de moeder van de voormalige burgemeester van Schruns). Wij hebben het huis hernoemd naar de bergen de Drei Törme, de hoogste toppen van het Rhätikongebirge in Golm.

Susan is tevens skilerares bij Skischool Golm van Paul Romagna hier samen met skileraar René Martens.

Kruising Dobbelmanweg - Steenbokstraat

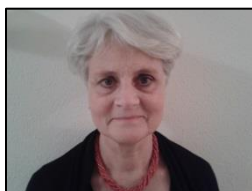
- 127 1951 J.H. Eling, koopman in manufacturen.
1963 B.A.W. in den Bosch, directie assistent.
1968 C.F. Grabrandt, bloembinder.

Dobbelmanweg tussen nrs. 125-131.

- 129 1968 L.J.W. Janssen, koopman.

Van zijn dochter Marleen Janssen.

Ik kom uit een gezin van zes kinderen: Wim, Wiljan, Marleen, Thieu, René en Bart Janssen. Opgegroeid op Hazenkampseweg 129 .

Mijn ouders hebben tot hun

overlijden daar gewoond vanaf 1954 tot 2001.

Mijn vader was een koopman en in de jaren vijftig slijter. Er was een slijterij op de Weurtseweg waar hij jaren de winkel heeft gehad. Daarna heeft hij een zaak geleid van zijn schoonvader in kabel en allerlei artikelen die met elektriciteit te maken had op de Parkweg in Nijmegen. Naast deze werkzaamheden heeft hij nog wat gehandeld in vastgoed.

Hier een kleine herinnering aan mijn jeugd op de Hazenkampseweg. Vanaf dat ik 11 weken was heb ik gewoond op de Hazenkampseweg 129 totdat ik op mijn 21ste op kamers ging wonen. Een mooie jeugd gehad en voor mijn gevoel een veilige straat.

Een van mijn herinneringen was dat ik een vriendinnetje had ook wonende op de Hazenkampseweg 135. Haar naam is Elsbeth Schoppert. Ik moest haar vriendschap delen met een oudere zus Wiljan. Ook bevriend met haar.

Op een avond mochten wij kamperen in een tent in de achtertuin van de familie Schoppert. Aangezien de tuinen door een pad bereikbaar waren, liepen wij voor ons gevoel midden in de nacht, op blote voeten van de ene tuin naar de andere. Waar wij langs liepen was de achtertuin van haar behandelende longarts, Dokter Savelberg, longarts op Dekkerswald. En ja hoor, hij heeft haar gespot tijdens onze nachtwandeling. Het volgende consult van Elsbeth bij hem laat zich raden. Een reprimande van de longarts... Marleen werkt als assistente in het CWZ afdeling Anesthesiologie.

Marleen Janssen

130 Vivo

Levensmiddelen ging je halen bij Weultjes hoek Leeuwstraat /Hazenkampseweg of bij de VIVO op de hoek Dobbelmanweg/Hazenkamp waar de boodschappen werden opgeschreven en aan het einde van maand betaald. Later werd het achterhuis in gebruik genomen als Bridgehuis.

Ook het Labrehuis had twee ambulante medewerkers (een manke en een blinde man) met borstels en andere zaken die door mindervalide aldaar werden gemaakt. Beroemd was ook de winkel van gebr. Tom Pfeil aan de Groenestraat die zoals nu Blokker alles voor het huishouden verkocht waar nu Albert Hein is gevestigd.

- 130 1951 M.Th. Verhoeven, kruideniersbediende, 1963 filiaalhouder.

- 131 1948 J.H.A. Bambelt, werktuigkundige kunstzijdefabriek NYMA.
1963 C. Gijsen, directeur.

Steenbokstraat tussen nrs. 126-132.

- 132 M.A.P. van Schaik, elektrische gloeilampen fabriek (Splendor?).
1963 R.M. Martens, verpleegster.
1968 J.M.B.H.T. Hoen, verpleester.
1971 A.H.M. van Schaik – Wouters.
- 133 1951 G.H. Derksen, dames- en herenkleermaker.
1963 M.P. Derksen, kleermaker.
- 134 1948 J.B. Goede.
1951 J.R. Wierdsma, instituutambtenaar R.K. Universiteit, penningmeester Woonwagenliefdewerk.
- penningmeester St. Vincentius vereniging.
1968 G.J.W. Pubben, kantoor bediende.
- 135 1951 drs. C. Remijn, literatuur, penningmeester Comité des Amitiés Catholiques Francaises.
1968 Ing. G.J. Schoppert.

Kinderen: Hans, Hettie & Elisabeth Schoppert
Hans klasgenoot basisschool NSV-2 en NSV MULO
NSV. Later 35 jaar sportleraar. Vader was lid van
de Vrijmetselaars Loge St. Lodewijk te Nijmegen.

Hans woont samen met Lia in Wierden. In 2014
hebben samen de eerste grote NSV reünie in
hotel Sionshof/Courage georganiseerd samen met
Lia.

Later hebben wij helaas geen contact meer gehad, jammer.

Familie Tauber, een bijzonder oorlogsverhaal.

Fritz Tauber - Rondom Westerbork - een aangrijpend oorlogsverhaal van een technisch tekenaar van Smit Transformatoren in WO II

Geschreven door R.Hermesen

Fritz Tauber (1906-2004) was een legale Joodse emigrant die in 1938 vanuit Oostenrijk naar Nederland vluchtte vanwege het opkomende Nationaal Socialisme. Hij vond werk bij Willem Smit & Co's Transformatorenfabriek (tekenaar/constructeur) en werd op 18 November 1942 toch opgepakt door de Nazi's en naar kamp Westerbork gestuurd. De directie van Willem Smit & Co (Roskopf) deden verwoede pogingen om hem weer vrij te krijgen middels briefcorrespondentie en steeds maar weer inpraten op de Duitse leiding.

Men stelde : "Zonder Frits kunnen we geen Transformatoren maken, hij is een essentiële schakel in het proces". Uiteindelijk resulteerde dit in de vrijlating van hem en zijn vrouw op 21 november 1942, slechts 4 dagen later. Enkele maanden later doken zij onder. Na 2 jaar ondergedoken gezeten te hebben in Friesland volgde op 17 April 1945 de bevrijding.

Opmerkelijk is dat er dus 2 boeken zijn uitgegeven van de belevenissen van oud medewerkers van Smit Transformatoren tijdens WO II. Het andere boek is onlangs in Nederland uitgegeven "[Dansen in schuilkelders](#)" van Johanna Wycoff-de Wilde.

Vlucht uit Oostenrijk / aan de slag bij Smit (1938)

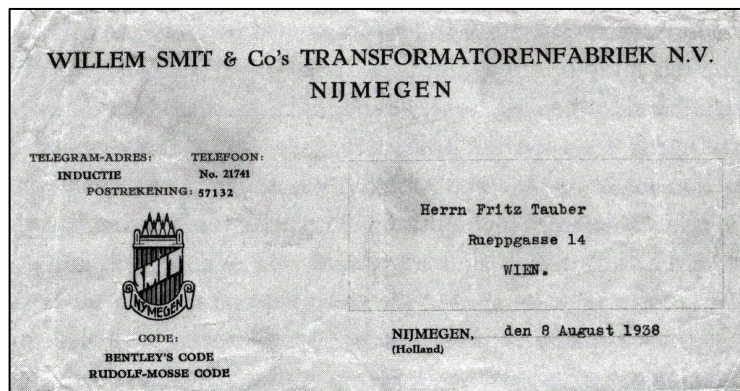
In 1938 kwam de Oostenrijker Fritz Tauber met zijn vrouw aan in Nederland, letterlijk uit zijn huis/land verjaagd omdat hij van Joodse afkomst was. Nederland was in WO I neutraal gebleven en hij had goede

hoop dat wanneer het tot een oorlog zou komen Nederland weer neutraal zou zijn. Hij dacht in Nederland veilig te zijn, maar dat bleek een illusie.

Fritz Tauber had een werkvergunning en had jaren gewerkt bij Siemens Schuckert en Elin A.G. in Wenen, als constructeur/technisch tekenaar. Bij Elin hield hij zich tot 1938 bezig met de constructie van de 150 kV regelschakelaars en dat was zeer interessant voor Smit die toen nog niet zover waren. Bij Smit was een vacature voor technisch tekenaar/constructeur en op het moment dat Fritz daarop solliciteerde, en directeur Thomas Rosskopf hoorde van de werkervaring van Fritz werd hij direct aangenomen. Siemens Schuckert en Elin waren in die tijd technisch een voorloper op het gebied van de transformatorenfabricage en daarbij kwam zijn kennis zeer goed van pas.

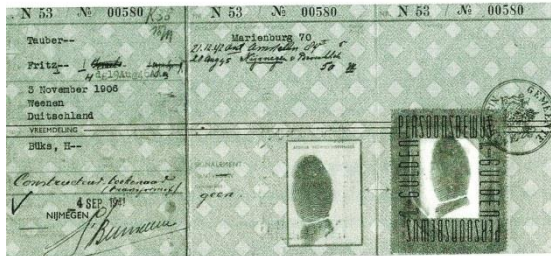
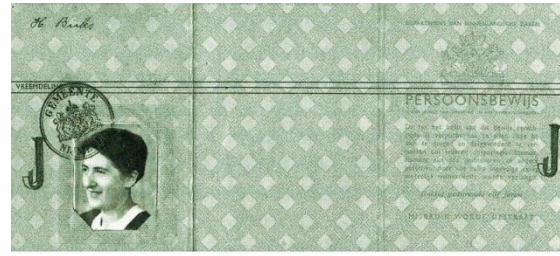
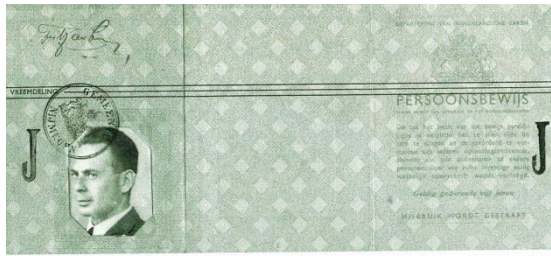
*De vacature voor elektrotechnisch ingenieur van het constructiebureau. Waarschijnlijk solliciteerde Fritz Tauber op deze advertentie uit 1938.
Bron: Algemeen Handelsblad*

Tekenkamer Smit Transformatoren 1949.

De personeelskaart van Fritz Tauber in de kaartenbak van Willem Smit & Co's Transformatorenfabriek N.V.

De paspoorten van Fritz Tauber en zijn vrouw Helene. Zie ook de letter J van Jood in beide paspoorten. Op deze manier was het voor de Duitsers erg gemakkelijk om bepaalde bevolkingsgroepen uit te filteren en op te pakken.

Westerbork (1942)

WO II was uitgebroken en Nederland wilde neutraal blijven, maar werd toch aangevallen en overlopen door de Duitsers. Fritz was dus helemaal niet meer zo "veilig" in Nederland. 18 november 1942 wordt het echtpaar opgepakt en naar Westerbork gestuurd. Via station Nijmegen gaat men per trein naar Kleef en daar wordt men gekoppeld aan een de sneltrein naar Leeuwarden. In station Hooghalen moet men eruit en de laatste 5 km bepakt en bezakt lopend afleggen. Eenmaal aangekomen in kamp Westerbork is er dan sprake van overbevolking en een grote chaos. De eerste dag probeert Tauber vanuit het kamp contact te leggen met iemand van Willem Smit & Co's Transformatoren fabriek (zijn werkgever). Iemand van de joodse raad blijkt welwillend een telegram te versturen naar de fabriek: "Stuurt bewijs van vrijstelling. Fritz Tauber barak 66, Hooghalen."

Kamp Westerbork, aankomst en fotocollage. Links kampcommandant Gemmeker met een andere SS-er.

De laatste 5 km werden per voet afgelegd van station Hooghalen naar het kamp.

Der Befehlshaber
der Sicherheitspolizei und des SD
für die besetzten niederländischen
Gebiete

Befehlshaber Helene TAUBER - Buks
geb. am 11.10.08 in Wien
ist am 20. November 1942 abends entlassen.
Befehl: Persönliche Anweisung der Zentralstelle für Jüdische
Auswanderung, Adress von Schicksalsheim 1, Amsterdam - E.

Die ist verpflichtet, sich zu melden, bei der Zentralstelle für
Jüdische Auswanderung, Amsterdam, Adress von Schicksalsheim 1, zu
melden und diesen Schlüsselschlüssel vorzulegen. Bei Gegenüberstellung der
Bücher nach Anweisung der Zentralstelle.

Zwei SS-Saupturnenführer
aus der Fünften

H. Tauber-Buks hat die Schlüsselschlüssel
am 21.11.42 (Freitag) nach
8 Uhr abends auf der Strasse zu
bewegen.

LAGER WESTERBORK - LEGITIMATIEBEWIJS

Naam: Tauber, Fritz
Voornaam: Fritz Israel
Geboren op: 3.11.06 te: Wien
Aangekomen op: 18.11.42.
Aangek. van: Tiljegeen,
Straat: Marienburg 70
Handteekening v.d. Houder:

Barak No.:
Bed No.:

AANTEKENINGEN

Groep: Functie:

Deze kaart steeds bij U te dragen en bij vertrek uit het
kamp af te geven.

Naam:
Voornaam:
Vervolg aantekeningen:
11
bed 338

Quarant.	Fotogr.	Afd. V.	Joodsche Raad v. Amsterdam	A.V.	Reg.
AP.			Bagage		

Med. Dienst:

Requesten: *Vrijstelling van arbeid*

Telegrammen: *18/11/42 speding 9.*

Het echtpaar Tauber krijgt een "Sperre" en verlaat Kamp Westerbork (21 november 1942).

Na de verzending van het telegram leeft Tauber enige tijd tussen hoop en vrees. Uiteindelijk overheerst het laatste. "Ik kreeg per post een brief van Smit met de verzekering dat deze alles in het werk zou stellen om mij te helpen, maar ik had de hoop al opgegeven. Bij het aanschouwen van zo veel opeengehoopte ellende kon ik aan een uitzondering voor mij niet meer geloven."

De sperre ondertekend door Aus der Fünten.

Thomas Rosskopf, directeur van Smit is op de achtergrond onophoudelijk bezig om hen vrij te krijgen. Hij stuurt brieven en praat alsmaar in op een hoge Duitse Officier die vlak in de buurt van zijn woning een mooi herenhuis had "overgenomen". Daarnaast neemt Rosskopf contact op met invloedrijke vrienden o.a. een bevriende directeur van een grote scheepswerf in Amsterdam. Deze zet zich ook in om hem vrij te krijgen.

Roskopf stuurt ingenieur W. Gerritsen, de baas van de las afdeling van Smit naar Amsterdam om in het hol van de leeuw te proberen Fritz vrij te krijgen. Ir. Gerritsen is de man die het elektrisch lassen in Nederland bekendheid heeft gegeven door de oprichting van de las scholen in Nederland en de cursussen die hij gegeven heeft.

Gerritsen was hier de aangewezen persoon voor, een geboren redenaar en onderhandelaar. Thomas Rosskopf bezat deze eigenschappen ook, maar kon als directeur van Smit deze risico's niet altijd nemen. Rosskopf was de man die de latere onderduik adressen van de familie Tauber financierde en veel geld gaf aan de oorlogsslachtoffers tussen 1940-1946. Hij kreeg daarvoor in 1947 een oorkonde van de stad Rotterdam.

Fritz Tauber heeft de hoop al opgegeven, als het bericht komt dat hij en zijn vrouw Helene Kamp een "Sperre" krijgen en Kamp Westerbork mogen verlaten. Gerritsen heeft het voor elkaar gekregen om Befehlshaber der Sicherheitspolizei und des SD - Aus der Fünten te overreden om Fritz Tauber en zijn vrouw vrij te laten en red hiermee hun levens. Gerritsen heeft hier een verzetskruis voor gekregen.

Waar anderen naar de vernietigingskampen worden afgevoerd, keren zij na korte tijd al weer terug in de samenleving. In totaal hebben zij "slechts" 4 dagen doorgebracht in Kamp Westerbork, maar de gruwelen die zij daar gezien hebben tekenen hen voor het leven.

WILLEM SMIT & Co's TRANSFORMATORENFABRIEK N.V.
NIJMEGEN

TELEGRAM-ADRES: INTERC. TELEFOON:
INDUSTRIE No. 21741
POSTREKENING 57132
CODE:
BENTLEY'S CODE
RUDOLF-MOSSE CODE

NIJMEGEN, 4.7. November 1942.
(Holland)

RESTITUING. /

Wir bestätigen hiermit, dass unserem Konstrukteur, Herrn
FRIEZ TAUBER von der Rüstungsinspektion in Amsterdam bis 1. Februar
1943 Freistellung verliehen wurde und dass, infolge Angabe der
Rüstungsinspektion, der Sperrstempel in meinen Personalausweis durch
die Zentralstelle in Amsterdam jederzeit erwartet werden kann.

WILLEM SMIT & Co's
Transformatorfabriek N.V.

2/10/42

155-18.900-1-42 K 165

Een korte tijd kunnen zij genieten van hun vrijheid, dan moeten ze zich melden bij de Gestapo in Amsterdam. Daar wordt hun "sperre" uit Westerbork ingenomen. Ze mogen niet meer in Nijmegen wonen en werden gedwongen om in Amsterdam een onderkomen te gaan zoeken.

Ir. Gerritsen vind in Amsterdam onderdak voor het echtpaar Tauber. Met een speciaal toestemmingsbewijs reist Fritz dagelijks vanuit de hoofdstad per trein op en neer naar zijn werk in Nijmegen. Hij werkt dan nog 2 maanden bij Smit Transformatoren , maar dan moet men gaan onderduiken.

Dit formulier zorgde ervoor dat de familie Tauber niet meer in Nijmegen mocht wonen, maar naar een centraal punt in Amsterdam werd verbannen.

Ondanks toezeggingen van bepaalde mensen komt er maar niets van een schuilplaats, omdat het meestal oplichters zijn die veel geld vragen voor een schuilplaats, maar in januari 1943 helpt zijn collega, die overigens een joods meisje in huis had verborgen (de baas van de tekenkamer Ingenieur Wiersma) Tauber aan een onderduikadres. Zijn broer Sjoerd Wiersma uit Joure (lid van het verzet in Friesland) brengt Fritz en Helene Tauber naar een onderduikadres bij de familie Kuipers, een boerengezin in het plaatsje Rosterhaule in Friesland. Dit is het eerste onderduikadres.

Over de man die hem naar het onderduikadres bracht, schrijft Tauber, die zeer gelovig was: "Elke trek van zijn gezicht, elk gebaar van hem verraadde de goede, oprechte en barmhartige mens, ieder woord dat hij sprak getuigde van een onbegrensde naastenliefde en een diep rotsvast geloof in Christus en zijn evangelie."

We komen steeds meer te weten over de rol die Smit Transformatoren in WO II heeft gespeeld. Zo was bijvoorbeeld ingenieur Verlee (Smit Elektroden) hoofd van de plaatselijke ordedienst (het verzet) en een groep Smit mensen hielp actief het verzet, (waaronder directeur Thomas Rosskopf en Ingenieur Gerritsen), door onderduikers in huis te nemen of het land uit te smokkelen en medewerkers vrij te krijgen of te behoeden voor tewerkstelling in Duitsland.

Reisegenehmigung
Reisegunning N° 13397

Der (die) Jude (Jidin) NAUMER, FRIEDRICH
Der Jodin (Jidin)
geboren am 2-11-1896 in Wien
geboren: Auswärtig, Antonsplatz 54 II
wohnt: wohnt

erhöht die Genehmigung unter Mitbühnen des Polizei-Präsidenten - Konsulats -
Präsidenten - der Konsulate (Bürgermeister) -

trägt die vergangen, verlegt aus passport - passvergütung - Kinderfahrgeld - werk-
zeug - elektronisch (Bürgermeister) -

N°. 2 53/00560 (N^o geborene (Jidin) Wohnort in der Zeit
von 1-1-42 bis 31-1-42 wohnhaft in den (Jidin)

von 31-1-42 tot

zu verlassen
in Wien.

Kategorie
Platz von bestimmend Wien.

Diese Genehmigung ist nach Ablauf der künftigen Zeit sofort dem Auswärtigen Büro von
Austria zu übergeben, bzw. zu übergeben.

Diese vergütung ist unverzüglich an den von der Vergütung ist an den Auswärtigen Büro
von Austria zu übergeben, so zu werden.

Auswärtig, den 4 JAN 1942

Der Leiter der Zentralkasse
für jüdische Auswanderung Österreich
in Auswärtig
Dr. H. H. H. H.
Hauptamtliche

Ammerling: Bei Übernahmen in diese Genehmigung bei der Ab- und Anordnung der
N.R. B. verweigert mehr diese vergütung hi hi hi annehmen aus den Bürgern
Sind würde vorliegen.

V.R.

GEMEENTE AMSTERDAM

N02418
2418 L.1827

INKWARTIERINGSBIJLET

De Burgemeester van Amsterdam, voert, op grond van aanwijzingen, door de Duitse overheid gegeven, van
Hedde Leeuw-v.Kroeveld (naam), —**Rosette**— (voornamen)

wonende

	Amstellaan	kade SWAAT plein	84*	Jr. I etage HF
--	------------	------------------------	-----	----------------------

(Inkwartieringsgebied **Groeneveld Zuid**)

met ingang van **26 November 1942**, tot nader order, kwartier te verleen aan

de volgende personen:

Tauber	(naam), Hirtz	(voorletters)	n.v.d. gairbarner
Tauber-Büke	(„), Helene	(„ „)	afkomstig uit
	(„ „),	(„ „)	sint Nijmegen
	(„ „),	(„ „)	Marienburg 70

De onderbrenging dient te geschieden in het
der navolgende vertrek(ken):

	aanw(e)g bed(d)en/divan(s)
1	„ „ „ „ „ „
2	„ „ „ „ „ „
3	„ „ „ „ „ „

Br .

AMSTERDAM, 26-November 1942.

N.B. Dit bijlet moet door den kwartiernemer, ONMIDDELIJK na aankomst, aan den kwartiergever ter hand worden gesteld; het afschrik blijft in het bezit van den kwartiernemer.

De lokale ordedienst met Ingenieur Verlee (4) van Smit als plaatselijk hoofd van het verzet en nog meer Smit mensen samen met de bevrijders (1944-1945). De collega die hem naar het onderduikadres brengt en die Fritz in zijn boek beschrijft staat hoogstwaarschijnlijk op deze foto.

Bij zijn eerste onderduikadres schrijft Tauber in de zomer van

1943 zijn herinneringen van het afgelopen halfjaar op, vaak met een bittere ondertoon. Na de beschrijving van de aankomst van het echtpaar in Friesland verwacht je een nieuw hoofdstuk over de onderduikperiode die dan volgt, maar hier stopt het verhaal. Op 6 juni 1944 moest men het eerste onderduik adres verlaten vanwege verraad. Men kwam terecht bij de familie Bruin in Echtenerbrug. Na 10 maanden volgde het derde onderduikadres bij Klaas en Margje Jansma in Echten. Op 17 april 1945 vierde men daar de bevrijding. Men heeft dus 2 jaar ondergedoken gezeten bij de 3 genoemde families.

Johannes Kuipers, die de familie Tauber (en anderen) onderdak aanbood en zo het leven redde van een aantal joden, kreeg na de oorlog een verzetskruis. Bron: Stellingwerf 27-05-1982.

Dan staat het echtpaar Tauber weer op hetzelfde punt als toen ze vanuit Oostenrijk naar Nederland aan kwamen. "Straatarm en van alle middelen ontdaan moesten wij een nieuw leven beginnen." Van zijn naaste familie was zijn zus de enige die de oorlog overleefde.

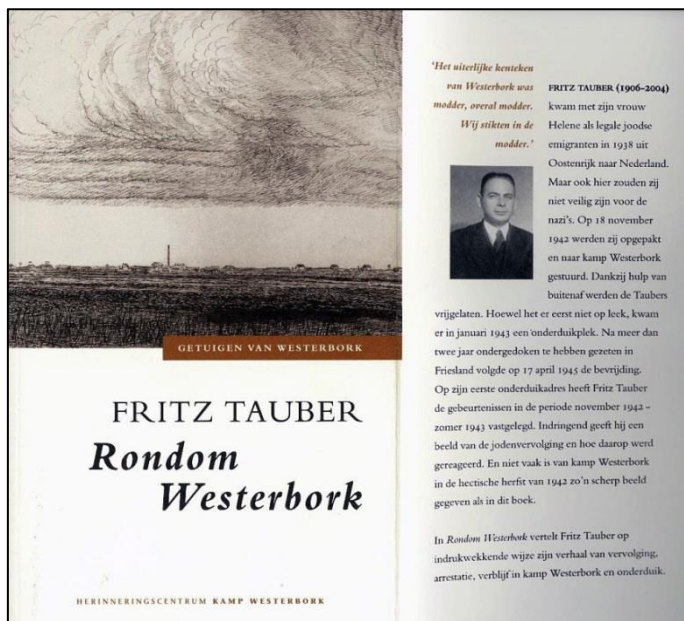
Verder bij Smit Transformatoren / Boek "Rondom Westerbork".

Gelukkig ging Fritz weer aan de slag bij zijn werkgever Smit die hem zo fantastisch had geholpen in de oorlog. Hij vond weer een huis en kon zo samen met zijn vrouw Helene een nieuw leven opbouwen in zijn geliefde Nijmegen. De wederopbouw van Nederland was in volle gang en werk was er volop. Na de bevrijding specialiseerde hij zich in lastransformatoren en aftakschakelaars en werkte hij samen met

thr.W. Gerritsen, de baas van de lasafdeling die hem na een onderhandeling met oorlogsmisdadiger "Aus der Funten" uit Westerbork vrij gekregen had en waar "de Taubers" zoveel aan te danken hebben gehad.

In 1963 vierde hij zijn 25 jarig jubileum bij Smit en tot aan zijn pensioen bleef hij trouw bij Smit werken. Verder is hij altijd lid geweest van de seniorenvereniging "Willem Smit". Met de familie Kuipers, waar men het eerste onderduikadres had, is men altijd bevriend gebleven, kinderen hebben ze nooit gekregen.

In 2003 overleed Helene Tauber-büks en in 2004 overleed Fritz Tauber. In hetzelfde jaar werd zijn boek uitgegeven en was er een boekpresentatie in "Herinneringencentrum Westerbork".

'Het niterlijke herkennen van Westerbork was modder, overal modder. Wij stikten in de modder.'

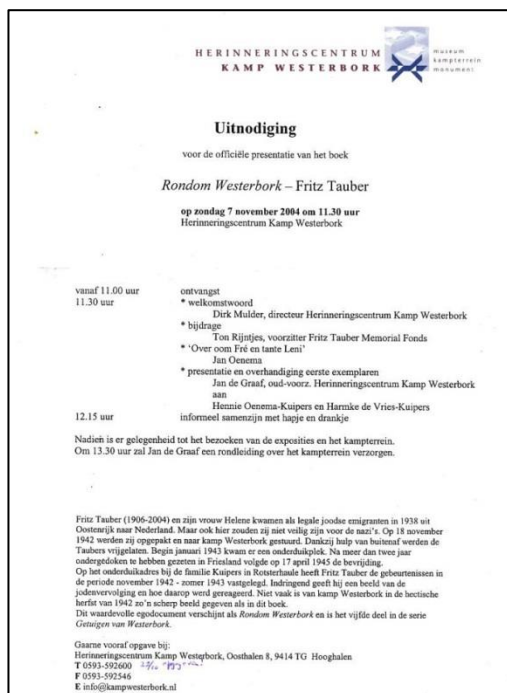
FRITZ TAUBER (1906-2004) kwam met zijn vrouw Helene als legale joodse emigranten in 1938 uit Oostenrijk naar Nederland. Maar ook hier zouden zij niet veilig zijn voor de nazi's. Op 18 november 1942 werden zij opgepakt en naar kamp Westerbork gestuurd. Dankzij hulp van buitenaf werden de Taubers

vrijgelaten. Hoewel het er een niet op leek, kwam er in januari 1943 een onderduikplek. Na meer dan twee jaar ondergedoken te hebben gezeten in Friesland volgde op 17 april 1945 de bevrijding. Op zijn eerste onderduikadres heeft Fritz Tauber de gebeurtenissen in de periode november 1942 - zomer 1943 vastgelegd. Indrukwekkend geeft hij een beeld van de jodenvervolgung en hoe daarop werd gereageerd. En niet vaak is van kamp Westerbork in de heftige herfst van 1942 zo'n scherp beeld gegeven als in dit boek.

In *Rondom Westerbork* vertelt Fritz Tauber op indrukwekkende wijze zijn verhaal van vervolging, arrestatie, verblijf in kamp Westerbork en onderduik.

Boekpresentatie "Rondom Westerbork" in 2004.

Nawoord van de enig overlevende zus van Fritz Tauber in het boek "Rondom Westerbork"

Velen vinden dat er destijds veel te weinig aandacht aan dit boek is gegeven. In 2004 bestond deze historische website nog niet en omdat de uitgever niet uit Nijmegen kwam heeft dit boek nooit echt aandacht gekregen in Nijmegen en omstreken. Door dit artikel breng ik het boek een beetje onder de aandacht. Of het boek nog te bestellen is weet ik zo niet, maar hieronder heb ik wel de gegevens staan waarmee dit boek bij een goede boekhandel nog te bestellen zou moeten zijn. Rudo Hermesen.

Rondom Westerbork",
door Fritz Tauber, deel
5 in de serie "Getuigen

van Westerbork".

Uitgave Herinneringscentrum Kamp Westerbork, 2004; ISBN 90 72486 31 5; 88 blz.

Bron: Familie Tauber, Rondom Westerbork, Archief Smit Transformatoren.

Van Hans Schoppert

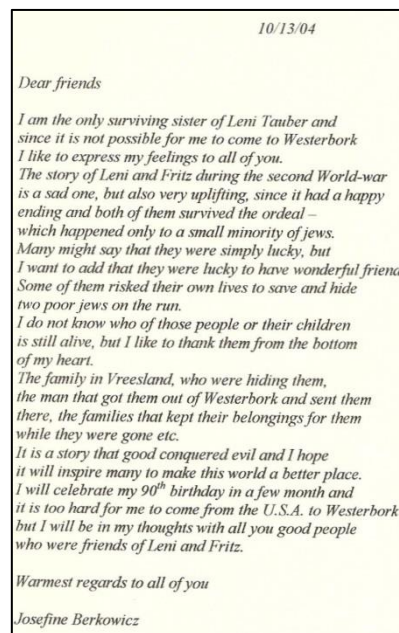
Mijn ouders zijn bijzonder goede vrienden van de Taubers geweest.

Ik zou hier meer over kunnen vertellen maar beperk me tot de volgende uitspraak: In mijn leven ben ik wellicht nooit zulke fantastische mensen tegengekomen. Beiden waren hartelijk, belangstellend en uiterst positief.

Hun besluit om geen kinderen te willen krijgen duidt op de vreselijke ervaringen die zij in de oorlog hebben meegemaakt.

Van Hettie Schoppert

Ik sluit me helemaal aan bij de reactie van mijn broer. Ik herinner me hen ook als warm, levendig, positief en zeer belangstellend. Er is veel over hen te vertellen. Via mijn ouders weet ik het e.e.a. over hun oorlogservaringen. Het mag een wonder genoemd worden dat zij het overleefd hebben, gelukkig voor hen en gelukkig voor velen die deze bijzondere mensen gekend hebben.

- 136 1951 J.A. Nas, kantoorbediende Nijmeegse veiling.
1968 H.J. Vos, rijksambtenaar.
- 137 1951 C. Remijn, leraar.
- 138 1951 St.L.H. Janssen, conducteur Nederlandse Spoorwegen.
1963 J.N.T. Benda, bakker.
1968 J.F. Macrander, vertegenwoordiger.
- 139 1951 Z. de Vries.
1963 E. de Vries, kantoorbediende.
1963 W. Eenennaam, zakenman.
- 140 1968 F.W. Hoogma.
- 141 -
- 142 1963 M. Kropman, bloemenhandelaar.
- 144 1951 L.C.A. Janssen & W.C. Dona.

1963 B. Kraan, doktersassistente & E. Kraan, scheepsbouwer.

145 1963 H. Heeringa.

146 1963 J.J.W. Roelofs, ambtenaar Nederlandse Spoorwegen.

147 1951 A.H. van der Kraan, kommissie rijksbelastingen & M.J. van der Kraan, adjunct kommissie rijksbelastingen.

1963 A.H. van der Kraan.

1963 T.M. Maassen, winkelier.

148 1968 W. Glazer, technisch ambtenaar.

Dochter Els, woont nu in Velp.

Els zat op de NSV-2 Lamastraat 1956-1962 (Nijmeegse Schoolvereniging).

Hierbij reageer ik op jouw mail via schoolbank. Een beetje laat misschien, maar ik herken je echt niet uit die tijd. Sorry. (ik ben van 1952, op die leeftijd zijn enkele jaren verschil heel veel). Ik heb intussen ook jouw website bekeken. Leuk. Ik herkende wel wat namen, maar woonde halverwege de Hazenkampseweg, dus veel (de meeste)

namen zeiden mij niets.

Wel woonde ik tegenover Hans Schoppert, die ik later ontmoette op de Sportacademie, en Geurt Gijssen. Die ken ik omdat hij later 6 jaar lang mijn wiskundeleraar en klassenleraar op de NSG was. Heel af en toe spreek ik hem nog. Ook kwam ik de naam Ineke Rooseboom tegen. Haar zusje Gerda was op school mijn beste vriendin, maar we zijn elkaar uit het oog verloren.

Ben benieuwd weer wat van je te horen.

Ben ik weer. Was even met mijn (enige) zus Marja op vakantie. Zij woont tegenwoordig in Spijkenisse. Zij is 8,5 jaar ouder dan ik, dus niet op de NSV gezeten. Geen herinneringen van haar wat dat betreft.

Wij woonden op de Hazenkampseweg 148; mijn ouders waren bevriend met de fam van Engelenburg;

zij woonden op nr 164. Zij hadden 3 dochters, Yvonne, Ineke en Annette.

Ik zat van 1956 tot 1964 op de NSV. Ik kan me maar enkele namen herinneren: Annemieke Reinders, Els van Dalen, Titia Berfelo, Else Mulder, Gerda Roseboom, Nina Spierings, Karin Vriens.

Als ik andere namen hoor, zal ik wel een o ja, effect hebben.

Els Glazer & Hans van Emden tijdens NSV Reünie 2014.

Ik woon nu in Velp, Boogaardstraat. Na de NSV ben ik naar de NSG gegaan en daarna naar de CALO (sportacademie), waar ik Hans weer ontmoette. Na mijn echtscheiding ben ik wiskunde gaan studeren en ik geef de laatste 20 jaar dan ook wiskundeles i.p.v. lessen LO aan SG Het Rhedens in Rozendaal.

Ik heb 2 kinderen, een dochter van 32 en een zoon van 30; en inmiddels ook in het rijke "bezit" van 2 kleinkinderen (6 en 4 jaar).

149 1968 H.J.M. Schonberger, geoloog & Schonberger-Claase.

150 1963 E.J. Selbach, administrateur.

1969 E.J. Selbach, administrateur.

Nimrodstraat tussen nrs. 150-152.

151 1951 J.M. Pansier, voorzitter katholieke arbeiders beweging.

1968 J.A.G. Pansier-Tourneij.

152 1963 H.G.J. Naber, laborant.

1968 H.G.J. Naber, afdelingshoofd.

153 1951 L. Verweij & Th.C. Cloosterman.

1963 T.A. Tunnissen, besteller PTT.

1968 M.J.T. Witteveen, verpleger.

1968 T.C. Verweij-Cloosterman.

154 1963 W.A.M. Zoutenbier, bedrijfsassistent.

155 1963 A. Peters, assuradeur.

1968 A. Peters, assuradeur.

- 156 1959 E. Muller, verpleegster.
- 157 1963 R.J. Willems, bouwkundige.
- 158 1963 M.B. Daam, werkmansfabrikant.
De familie Daam woonde voorheen op hun boerderij op de Haterse Hei, het Binnenpad. Zij verkochten hun boerderij om plaats te maken voor nieuwbouw woningen, nu Buijs Ballotstraat.
- 162 1968 A.G. van der Valk, kantoorbediende.
- 164 1963 J. van Engelenburg, kantoorbediende.
3 dochters, Yvonne, Ineke en Annette.
- 166 1963 J.A. Smaak, werktuigkundige.
- ➡ **Wolfstraat tussen nrs. 166-168.**
- 168 1963 G.J. Jansen, vertegenwoordiger.
1968 W.C.L. Jansen, kantoorbediende.
- 172 1968 J. van der Meulen, afdelingchef.
- 174 1963 D. van Lith, magazijnchef ASW Apparatenfabriek
Zonen: Hans en Dick van Lith. Beide zaten op NSV-2 Nijmeegse Schoolvereniging lagere school aan de Lamastraat. Vader was lid van de Vrijmetselaars Loge St. Lodewijk te Nijmegen.

2014 Hans van Lith

ASW Apparatenfabriek

Bron Noviomagus.nl

In Nijmegen bekend als de NIPPELKEET. Op een zakenreis in 1896 naar Engeland waar de rijwielindustrie al ver vooruit was zag Martin Gerritzen, rijwielfabrikant uit Nijmegen, dat er veel vraag was naar kleine verbindingsnippels waarmee de wielspaken aan de velg werden bevestigd. Samen met de Nijmeegse broers Blok die veel zaken deden met een Zwitserse horlogefabrikant en ook wel brood zagen in het product om deze te gaan produceren, namen zij de nippel mee naar Zwitserland om te vragen of de Zwitsers zoiets konden maken. Dat was dus zo en met een hand vol van deze nippels ging Gerritzen naar Engeland waar men gelijk sprakeloos was over het product en gelijk een omvangrijke order plaatste. Doordat de zaken heel voortvarend gingen werd op 1 april 1897 de commanditaire vennootschap Blok & Gerritzen opgericht. De roepnaam van het bedrijf werd The Automatic Screw Works afgekort de ASW met een bedrijfskapitaal van 40.000 gulden. Ook had men na veel onderhandelen de Zwitsers zo ver gekregen om de machines voor het vervaardigen van de nippels naar Nijmegen te verplaatsen en zo werden er zes automaten en revolverbanken, vier freesmachines, drie tapmachines en een gleufmachine om de gleuf in de nippelkop te maken naar Nijmegen vervoerd. Deze machines werden geplaatst in een pand in de Van Diemberbroeckstraat. Om de machines aan te drijven werd ook een Crossley zuiggasmotor aangekocht. Het pand bevond zich ook op een aantrekkelijke locatie. De Van Diemberbroeckstraat komt uit bij het pas geopende spoorwegstation en als overbuurman had men Van Gend en Loos dus makkelijk voor de distributie.

Op 26 april 1897 werd door notaris Christiaan Courbois de oprichtingsakte van de ASW getekend. De eerste werknemers van de ASW waren elf Gelderse schonevrouwen en drie jongens die als ze hard werkten een

Jaren nadat de A.S.W. stoom had afgeblazen na het langdurige Helveten-incident, kwam er een stoomafdeling, die de centrale aandrijving van de draaibanen en automaten verzorgde. De reclamechef deed er zijn voordeel mee.

habbekrats konden verdienen. Voor de oudere meisjes was dat 3 gulden en voor de jongens 1 tot 1,25 gulden. In 1898 waren al 10 miljoen stuks nippels geproduceerd en stonden er 28 mensen op de loonlijst. Waarschijnlijk door de hoge productie ging de kwaliteit achteruit en de Engelsen gingen de nippels uit Nijmegen boycotten. Hierdoor moest men overschakelen naar andere producten. Er werd een nieuwe investeerder, Dirk van Hulst, binnengehaald en Martin Gerritzen moest via een zijdeur de firma verlaten.

Het Helveten-incident had te maken met de Zwitserse onderhoud monteurs die vanuit Zwitserland waren meegekomen om de machine's te onderhouden. Toen men dat hier zelf kon, werden de Zwitsers weggestuurd. Maar die hadden van kwaadheid voor ze gingen de machines onklaar gemaakt, waardoor er veel vertraging ontstond.

Men ging over op het maken van schroeven, moeren en onderdelen voor de elektrotechniek. Er kwam grote vraag naar fittingen voor gas en waterleiding waardoor het pand te klein werd en men in 1909 verhuisde naar een groter fabrieksterrein aan de Dr. Jan Berendsstraat. Later werd er ook nog een gieterij aan de Groenestraat gebouwd op de plaats

waar later Smit Transformatoren zou verrijzen. In 1909 kwam er ook een speciale kopergieterij waar men gaswaterkranen en gasarmaturen kon maken.

Zo draaide de apparatenfabriek met ups en downs verder totdat in 1937 een geiserontwerp in productie kon gaan. Toen in 1937 Mr. Fred A. Stokvis tot de raad van commissarissen toetrad ontstond ook de naam Fasto.

Tijdens de Duitse bezetting ging het alleen maar bergafwaarts. Op 23 Oktober 1944 wist de directie een deel van het personeel weer aan het werk te krijgen en ook de naam veranderde in ASW Apparatenfabriek NV Nijmegen. In 1948 begon men weer volop met de productie van geisers. Met de W1200 had men veel succes en in 1950 rolde de 25.000-ste van de bank. De productie werd ondergebracht in het Drya-complex aan de Muntweg dat voor de oorlog was gebouwd om er een kunstzijde-spinnerij te vestigen. In 1961 waren er bijna 1000 man in dienst bij de ASW.

Waar ging het mis? De ASW kon niet aan voldoende personeel komen om aan de vraag te voldoen en men moest werk gaan uitbesteden wat dus duurder was. In 1965 toen er nog 1200 mensen in dienst waren werd de zandgieterij opgeheven, in 1967 werd onder de druk van de vakbond ook een werktijdverkortung van 75 minuten per week ingevoerd. Toch blijft men doordraaien maar het blijven zware jaren voor de ASW. Op 14 juni 1979 meld directeur De Horn, die pas was aangesteld, "ik voel me als een dokter die erbij gehaald wordt als de patient al overleden is". Vanaf dat moment komen er alleen maar treurige berichten met als zwartste kop op 22 november 1980: "De ASW gaat dicht". De nippelkeet doet op 10 februari 1981 voor het laatst zaken op Nijmeegse bodem. Opkopers lopen weg met restanten van de inventaris, zelfs de naam is in de aanbieding; voortaan heet het kind van Gerritzen en Blok Fasto BV, wat een onderdeel wordt van NEFIT BV in Deventer. In opdracht van de gemeente Nijmegen worden de geëerbiedigde bouwsels aan de Dr Jan Berendsstraat en Muntweg gesloopt.

176 1963 Leo H. Albers van der Linden, verkoper V&D & Rie van Dreumel.

De familie woonde op de bovenverdieping in de Hermelijnstraat en verhuisde vandaar naar de Hazenkampseweg.

Leo was projectmanager woningen bij V&D en oprichter/voorzitter van hockeyvereniging ZOW op het terrein van de Baron in Neerbosch. Hij ligt begraven in de Heilige Landsrichting. ZOW is gefuseerd met Quick en heet nu HCQZ aan de stadsdijk.

Rie van Dreumel, Hatert, was de boezem vriendin van mijn moeder Bep Martens-Cuijpers en diende o.a. beide bij de Fam. Van Rijckevorsel. Rie als kindermisje en Bep als kokkin.

Mieke werkte de laatste 10 jaar vóór haar pensioen gewerkt voor de afd. reumatologie, Radboud ziekenhuis. En tussen universiteit en ziekenhuis voor het huis van bewaring in Grave (afdelingshoofd) en wellness center lucaya in Oss (bedrijfsleider).

Gewoond in Grave, Zeeland, Nijmegen, weer Grave en nu Wijchen met Jos Migo, sinds 10 jaar.

Zie tevens Jos Migo onder Wezenlaan 231.

*Mieke Albers van der Linden Universiteit Nijmegen
Afd. Wis- en Natuurkunde.*

Petra, woonde in Grave, nu Fredstraat - Nijmegen.

1940 Drie boezem vriendinnen, vlnr:

Maria Kamps (woonde op nr. 158)

Bep Cuijpers

Rie van Dreumel (Hatert)

178 1963 J.M.W. Jansen, verkoopleider.

180 1963 A.C. Floris, leraar.

182 1959 J. Penders, hoofd uitvoerder.

1968 M. Penders-Mijling & M.Th. Penders, modinette & W.A. Penders, tekenaar kadaster.

184 -

Tijgerstraat tussen nrs. 184-186.

186 1965-2000 Fam. Hompe & Louise Hompe.

Louise was een vriendin van Lilibeth Triebels Aligatorstraat 7.

255 Frank F. Hoogenboom, textieldetailist. Zie Hoogenboom Mode.

257 1963 H.W.P. Schlöter, magazijn chef.

1963 G.G. Bergers, kantoorbediende.

259 1963 V.A.M. Mes, juriste.

260

261 1963 C.H.M. Brunia, Arts.

1968 A.T. van der logt, semi arts.

1968 Th.J.E. Dekkers.

265 1968 J.W. van de Velde-Swint.

1968 A. Helmens, tuinman.

267 1963 P.J.A. Jans, onderwijzer, later hoofd St.Janschool Groenestraat.

1968 J.P.C. Jans, secretaresse.

269 1963 E.J. Vos, radiotechnicus.

275 1963 C.H. de Jong, lasser.

277 1968 H.M.E. Orth, timmerman & M.L. Dodemont.

279 1968 B.J. van der Tol, technicus.

281 1963 A.J.M. Posma & J.M.H. Stuiver.

283 -

284 -

285 1963 J. Bax, chemicus.

289 1963 J.G. van Kampen, bedrijfschef.

Lamastraat tussen nrs. 291-293.

293 1968 J. Lantinga, autoverkoper.

19xx Fam. Aben

Dochter Andwien en zoons Gerard en Cees.

295 -

297 1968 G. van Kolck, chauffeur.

299 1951 M.T.A. van Trienen, machine bankwerker.

1963 G.H.M. van Trienen, afdeling chef.

301 1963 J.M. Peereboom, steenhouwer.

Fam. Plantinga o.a. zoon Bram.

303 1959 B. Herreveld.

1968 C.J. Herreveld-Fokkens.

19xx Fam. Peters,

Adrie en Hanny, vader had een steenhouwerij aan de Groenestraat.

305 1941 J.J.M. Onstenk, verkoper.

Kinderen: Marianne, Ton en Jan†.

1968 C.A.G. Groot, verpleger & C.J. Onstenk, fabrieksarbeider.

Van Ton Onstenk:

Met veel genoegen jouw artikel over de Hazenkamp buurt en zijn toenmalige bewoners gelezen. Dit werd mij door mijn zoon toegestuurd, anders had ik er misschien nooit achter gekomen.

Maar laat ik bij het begin beginnen; mijn naam is Ton Onstenk en was woonachtig op de Hazenkampseweg 305. Ik heb nog een zus, Marianne (is getrouwd met tekenaar Fred Marcus) en had een broer, Jan die door een tragisch auto ongeluk om het leven is gekomen. Dit is echter al ruim 50 jaar geleden. Marianne en Fred wonen nog steeds in Nijmegen. Ik ben zelf van 1945, dus nu 69 jaar.

Na de Antoniusschool ben ik naar de toenmalige U.L.O. gegaan, maar dit was slechts van korte duur. Ik zag meer heil in een technische opleiding en heb de technische school (afdeling Typografie) bezocht, waar ik mijn diploma behaald heb. Daarna een tijdje bij drukkerij/uitgeverij "Brakkenstein" gewerkt om meer praktijkervaring op te doen.

Ik kreeg toen een aanbieding om als 'zetter/drukker' bij de Holland-Amerika Lijn te gaan werken en heb dit met beide handen aangegrepen. Ik heb dit in totaal 7 jaar met veel plezier gedaan. De schepen waarop ik gevaren heb waren de Nieuw Amsterdam, Statendam, Rijndam en als laatste het vlaggenschip de Rotterdam (nu in de haven van Rotterdam). Wij drukten de dagelijkse ontbijt, lunch en diner menu's, programma's en scheepskrant. Ook promotie drukwerk voor de winkels aan boord en allerlei drukwerk voor bemanningsleden. Daarna ongeveer 2 1/2 jaar in Duitsland (Krefeld, Düsseldorf en Keulen) gewerkt om mij verder in mijn vak te bekwamen.

Getrouwd met een meisje wat ik aan boord ontmoet heb en naar Hoogerheide (bij Bergen op Zoom) verhuist om mijn diploma 'groot offsetdrukker' te behalen in een grote kartonnage drukkerij. Mijn vrouw is 5 jaar geleden overleden. Via een klein oponthoud in Utrecht naar Aarlanderveen (een klein landelijk dorpje) bij Alphen aan den Rijn verhuist om in de vertegenwoordiging te gaan bij een bedrijf welke toegespitst was in de levering van grafische materialen en machines voor de flexibele verpakkingindustrie. Dit heb ik 25 jaar met veel genoegen gedaan omdat de hele wereld mijn terrein was. Zoals dat dan vaak gaat, werd ik benaderd door een concurrerend Engels bedrijf, met de vraag iets op poten te zetten in Nederland met als speerpunt Duitsland, Scandinavië en de Benelux. Dit heb 13 jaar gedaan en ben begin van dit jaar met pensioen gegaan. Wij hebben één zoon gekregen en hij is inmiddels ook getrouwd en heeft samen met zijn vrouw 2 fijne kinderen.

Veel persoonsnamen van de Hazenkampbuurt roepen nog veel herinneringen op, want ik heb daar een fantastische jeugd gehad maar mijn probleem is dat ik eigenlijk geen enkele foto meer heb van deze periode en was dan ook aangenaam verrast met jouw artikel.

Buurtvriendjes waren o.a. Harry Vermeulen†, de jongens van Bellink, Ernie Snabel (achterbuur), Henk Maasakker, Wim Meyer en Berry Nijs. Daar is later Jopie Gieben bijgekomen, die in de Hertstraat woonde. Ook Tonnie Derks zag ik regelmatig, maar dit vonden mijn ouders niet zo'n goede keuze. Maar ook de namen Weultjes, Penders, Titselaar, Bongers, Geutjes en Kuipers komen mij nog zeer bekend voor.

Leeuwstraat tussen nrs. 305-321.

306 -

307 1951 G.J. Lamers.

1951 H.W. Weultjes, slijter. Hoekhuis: Fam. Weultjes, melkboer met een kleine winkel.

Jan, AD (Peter), Wim, Anneke & Henk.

1968 G.M. Verhoeven, kruidenier & G.A.M. Verhoeven, verkoopster.

Ad Weultjes

Reactie 27 december 2014: Hello René, my name is Ad Weultjes. I live in Australia and I came across your magazine about our childhood area. I used to live in the centra shop on the corner of the Hazenkampseweg and Leeuwstraat. We moved to Cuyk when I was about 12 years old. It is so nice to read your magazine about our childhood after all these years. It has brought back so many great memories, I loved it. So I like to thank you very much for putting that on the net. I just wanted to let you know that you made my day.

Hello Rene nice to hear from you again here are some school photo,s that I have found. My brothers and sister names are Jan Wim Henk Anneke they live in Holland. I used to play with Ernie Snabel and I knew that family well. The Goffertpark was our playground and we use to spend many days there. All this makes me feel very home sick, but all the memory's are so good. I hope you don't mind me writhing in English because it's so hard to put the Dutch words together. Well I hope the photo's help in any way and

I live 70 km South off Sydney and been in Australia since December 1970 but I get still home sick. I am married have two sons and one girl and live in a small town called Wilton. Well Rene I hope this little information helps you in some way hope to hear from you soon regards Ad Weultjes.

308 -

310 1963 P.D. Maasakker, tuinman & P.H.J. Maasakker, verwarmingsmonteur.

312 1945 F. Steverink.

1968 Café Goffertzicht.

Dagboek Recherche 18 april 1944 tot 28 augustus 1944.

Link: https://www.oorloginnijmegen.nl/images/PDF/Dagboek_Recherche_18-04_tot_28-08_1944_v0100.pdf

Pagina 65 – 5 juli 1945. G. van den Broek, Kamperfoeliestraat 25, doet mededeling dat zijn zwager (?) zich aan arbeid in Duitsland onttrokken heeft en verblijft Kamperfoeliestraat 27. Directeur Bouw- en Woningtoezicht; gaat om pand Grote Markt 36, verhuurd door F. Steverink Hazenkampseweg 312 aan de Ruyter. NB: vanuit het pand werd weggevoerd het gezin Busnac.

313 1963 H.T.E. Derksen.

315 1951 P.B. Versteegen.

1963 B. Versteegen.

317 1963 J. Breusers, bankwerker & J.J. Chauffeur.

319 1951 G.S.H. van Betuw, ambtenaar gemeente politie & H. van Betuw.

1963 H. van Betuw.

Hazenkampseweg tussen Wezenlaan en Leeuwstraat, Rechts voormalige bakkerij Van Veluw.

Achteruitgang familie Arts, aardappelenhandel en eigenaar frituurzaken PICADILY, Wezenlaan 1xx.

Aan de voorzijde Wezenlaan was de frituurzaak welke werd voortgezet door schoonzoon Jo, destijds gehuwd met dochter Ans Arts.

- 312 1951 F.W. Steverink & D.C.J. van Mechelen.
1955 G.H. Nijs, Café nu Goffertzicht tot 1969. Berry, Hans en Trudy.
1969 Fam. Bosch.

Hoek Wezenlaan en Hazenkampseweg.

Café Goffertzicht, oud stamcafé van de NEC aanhangers.

*Van Richard en Claudia Broerdijk 154 Nijmegen
www.cafetariatweety.nl*

Zoon Berry Nijs startte circa 1968 een cafetaria aan de Dobbelmanweg 31 en Broerweg 154 onder de naam Berny's Automatiek. Later is Berry naar Sitges Spanje vertrokken en makelaar in Onroerend Goed geworden.

Sinds 2015 is het café omgedoopt tot een gezellige klein restaurant "Thuis bij Inge".

- 313 1951 G.J. Post.
Hoekhuis: Familie Derks.
Bron: Anje van Buuren-Meinardi.
Familie Derks, zij hadden een paar kinderen die niet meer thuis woonden. Tonny Derks † was heel ondeugend. Zo klein als hij was liep hij een hele dag te dwalen. Was nergens te vinden en ik weet nog dat we met z'n allen bij zijn huis gestaan hebben totdat hij eindelijk kwam. Ook heeft hij eens – tot woede van de boer – een koe proberen te melken. Naast Derks woonde de familie Versteegen.

- 315 Fam. Penders.

Wim, broer en zus.

317 Fam. Versteegen.

Zij hadden 6 kinderen. Hemmy en Ans waren de jongsten. De vader werkte bij Willem Smit transformatoren fabriek aan de Groenestraat.

321 Familie van Veluw.

Voormalige bakkerij en cafetaria, zie bij Wezenlaan. Nu ingang Hazenkampseweg.